

10.SINIF 2.DÖNEM

DÜNYA GÜCÜ OSMANLI
(1453-1600)



1453 -1520 YILLARI ARASINDAKİ BAŞLICA SİYASİ GELİŞMELER

1453
İSTANBUL'UN FETHİ

1454
SIRBİSTAN'IN ALINMASI

1459
AMASRA'NIN ALINMASI

1460
MORA'NIN ALINMASI

1461
SİNOP VE TRABZON'UN
ALINMASI

1462
EFLÂK'IN ALINMASI

1463
BOSNA VE HERSEK'İN
ALINMASI

1463-1479
VENEDİK İLE MÜCADELE

1473 OTLUKBELİ
MUHAREBESİ

1474
KARAMANOĞLU BEYLİĞİ'NE
SON VERİLMESİ

1475
KIRIM'IN FETHİ

1476
BOĞDAN'IN ALINMASI

1479
ARNAVUTLUK'UN ALINMASI

1480
İTALYA SEFERİ

1481-1495
CEM SULTAN OLAYI

1492 İSPANYA'DAKİ
YAHUDİLERİN OSMANLI
DEVLETİNE GETİRİLMESİ

1511
ŞAHKULU İSYANI

1514
ÇALDIRAN MUHAREBESİ

1515
TURNADAĞ MUHAREBESİ

1516
MERCİDÂBİK MUHAREBESİ

1517
RİDANİYE MUHAREBESİ



İSTANBUL'UN FETHİ (29 MAYIS 1453)

FETHİN SEBEPLERİ:

SİYASİ

- BİZANS'IN HAÇLI SEFERLERİNE SEBEP OLMASI
- BİZANS'IN ANADOLU BEYLİKLERİNİ OSMANLILARA KARŞI KIŞKIRTMASI
- OSMANLILARIN ANADOLU VE RUMELİ TOPRAKLARI ARASINDAKİ BAĞLANTIYI SAĞLAMAK- TOPRAK BÜTÜNLÜĞÜNÜ SAĞLAMAK
- BİZANS'IN OSMANLI ŞEHZADELERİNİ TAHT KAVGASI İÇİN KIŞIRTMASI

EKONOMİK

- OSMANLI DEVLETİNİN BÖLGE TİCARET YOLLARINI ELE GEÇİMEK İSTEMESİ

DİNİ

- HZ.MUHAMMED'İN FETİH İLE İLGİLİ HADİSİ
- İSTANBUL'UN ORTODOKS KİLİSESİNİN MERKEZİ OLMASI (HRİSTİYANLARIN OSMANLI DEVLETİNE KARŞI SON GÜÇLÜ KALESİ)



İSTANBUL'UN FETHİ İLE BİRLİKTE KUZAY VE DOĞU AVRUPA'DAN GELEN TİCARET YOLLARI OSMANLI'NIN ELİNE GEÇECEKTİ.

İSTANBUL'UN FETHİ İLE OSMANLI'NIN DENİZ TİCARETİ GELİŞECEK ,KARADENİZ BİR TÜRK GÖLÜ HALİNE GETİRİLECEK VE OSMANLI AKDENİZ'DEKİ TİCARETTE SÖZ SAHİBİ OLACAKTI.



II.MEHMET'İN İSTANBUL'UN FETHİ İÇİN YAPTIĞI HAZIRLIKLAR



MORA VE ARNAVUTLUK ÜZERİNE KUVVET GÖNDEREREK BURADAN BIZANS'A GELECEK YARDIMLARI ENGELLEDİ.



KARADENİZ'E GEÇİŞİ KONTROL ALTINA ALMAK İÇİN ANADOLU HİSARI'NI TAMİR ETTİRDİ VE TAM KARŞISINA RUMELİ HİSARI'NI YAPTIRDI.



GELİBOLU'DA BULUNAN ESKİ GEMİLERİ TAMİR ETTİRDİ VE YENİ YAPILANLARLA BİRLİKTE 350-400 GEMİDEN OLUŞAN BİR DONANMA OLUŞTURDU.



ŞAHİ ADI VERİLEN BÜYÜK ÖLÇEKLİ TOPLAR DÖKTÜRÜLDÜ.



KARAMANOĞULLARI ÜZERİNE BİR SEFER DÜZENLENEREK ANADOLU'DAN GELEBİLECEK BİR TEHLİKE ÖNLENDİ.



OK VE MERMİ ATIŞLARINA DAYANIKLI OLAN RUMLARIN "ŞEHİRLER ALAN" İSMİNİ VERDİKLERİ TEKERLEKLER ÜZERİNDE YÜRÜYEN KUŞATMA KULELERİ YAPILDI.



İSTİHKÂM BAKIMINDAN ÖNEMLİ HAZIRLIKLAR YAPILARAK SURLARIN TAHRİBİ İÇİN LAĞIMLAR (TÜNELLER) AÇILDI.



BİZANS'IN SAVUNMA HAZIRLIKLARI



BİZANS, KUŞATMAYA KARŞI PAPA II. PİYUS İLE İŞ BİRLİĞİ YAPTI.ORTODOKS VE KATOLİK MEZHEPLERİNİN BİRLEŞTİRİLMESİ İÇİN AYİN DÜZENLEMİŞTİR. ORTODOKS HALK, KATOLİK AYİNLERİNE TEPKİ GÖSTERDİ:

→ **İSTANBUL'DA LATİN KÜLAHI GÖRMEKTENSE OSMANLI SERPUŞU GÖRMEK DAHA İYİDİR.**



BİZANS YÖNETİMİ, ASKER SAYISINI ARTTIRDI VE SURLARI TAMİR ETTİRDİ.



HALİÇ'E ZİNCİR ÇEKİLEREK OSMANLI DONANMASININ GİRİŞİ ENGELLENDİ.



SURLARA YAKLAŞAN GEMİLERE KARŞI "GREJUVA" (RUM ATEŞİ) HAZIRLANDI



BİZANS İMPARATORU AVRUPA'DAN YARDIM TALEP ETTİ.



II.MEHMET FETİH YOLUNDA

VEZİR-İ ÂZAM ÇANDARLI HALİL PAŞA FETHE KARŞIYDI, AKŞEMSEDDİN VE DİĞER ÂLİMLER DESTEKLEDİ.

II. MEHMET, 23 MART 1453'TE EDİRNE'DEN HAREKET EDİP 6 NİSAN'DA İSTANBUL'U KUŞATTI

TESLİM TEKLİFİ REDDEDİLİNCE TOP ATIŞLARIYLA SALDIRI BAŞLADI.

18 NİSAN'DAKİ SALDIRI VE 20 NİSAN'DAKİ DENİZ MUHAREBESİ BAŞARISIZ OLDU.

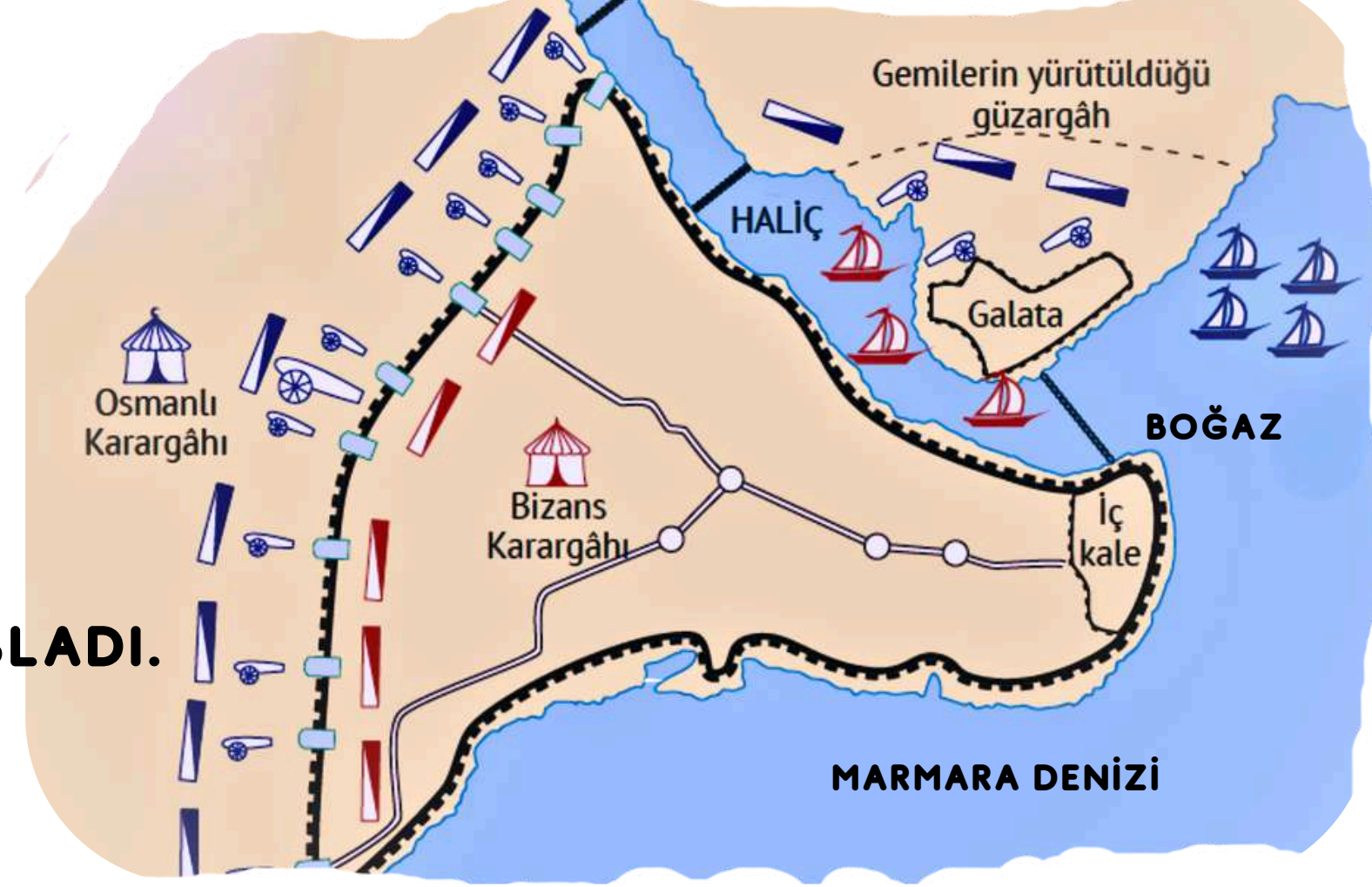
3 CENEVİZ VE 1 BİZANS GEMİSİ HALİÇ'E GİRMEYİ BAŞARDI.

1-22 NİSAN GECESİ OSMANLI GEMİLERİ KARADAN YÜRÜTÜLEREK HALİÇ'E İNDİRİLDİ. BU HAMLE OSMANLI'NIN MANEVİYATINI YÜKSELTİ, BİZANS'I KORKUTTU.

AVRUPA'DAN YARDIM GELECEĞİ SÖYLENTİLERİ YAYILDI, KARAMANOĞULLARI TEHDİT OLUŞTURDU.

II. MEHMET DİVAN TOPLAYARAK HARBE DEVAM KARARI ALDI

29 MAYIS 1453'TE İSTANBUL FETHEDİLDİ.



İSTANBUL'UN FETHİNİN TÜRK TARİHİ AÇISINDAN SONUÇLARI

- II.MEHMET 'FATİH' ÜNVANINI ALDI.
- OSMANLI DEVLETİ'NİN AVRUPA VE ANADOLU TOPRAKLARI BİRLEŞTİ.
- OSMANLI DEVLETİ YÜKSELME DÖNEMİNE GİRDİ
- OSMANLI'NIN BAŞKENTİ İSTANBUL OLDU.
- KUZEY VE DOĞU AVRUPA'DAN GELEN TİCARET YOLLARI İLE AKDENİZ VE KARADENİZ ARASINDAKİ SU YOLLARININ DENETİMİ OSMANLI DEVLETİNE GEÇTİ.
- FATİH 'KAYSER-İ RUM' ROMA KAYSERİ ÜNVANINI KULLANDI. KENDİSİNİ ROMA İMPARATORLUĞU'NUN TEK VARİSİ GÖRMÜŞTÜR.
- 'SULTAN-UL BERREYN VE HAKAN'UL-BAHREYN ' İKİ KITA İLE İKİ DENİZİN HAKİMİ OLARAK ANILMAYA BAŞLANMIŞTIR.



İSTANBUL'UN FETHİNİN DÜNYA TARİHİ AÇISINDAN SONUÇLARI

- İSTANBUL'UN FETHİ İLE KATOLİK VE ORTODOKS BİRLİĞİNİN GERÇEKLEŞMESİNE ENGEL OLDU.
- BİZANSLI RUM AYDINLARIN İTALYA'YA GÖÇ ETMESİYLE RÖNESANS'IN BAŞLAMASINDA ETKİLİ OLDU.
- ATEŞLİ SİLAHLARIN SURLAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ ANLAŞILDI. DEREBEYLİK DÜZENİ YIKILMAYA BAŞLADI VE MERKEZİ KRALLIKLAR GÜÇLENDİ.
- TİCARET YOLLARININ OSMANLI DEVLETİ'NİN DENETİMİNE GİRMESİ AVRUPALILARIN YENİ YOLLAR ARAMASINA SEBEP OLDU. → COĞRAFİ KEŞİFLER
- BİR ÇOK AVRUPA TARİHÇİSİ İSTANBUL'UN FETHİ'Nİ YENİ ÇAĞ'IN BAŞLANGICI KABUL EDER.



OSMANLI DEVLETİ'NDE FETİHLE GELEN TEŞKİLATLANMA

- İSTANBUL'UN FETHİNDEN SONRA OSMANLI DEVLETİ'NDE BAZI KURUM VE UYGULAMALAR OLUŞTURULDU. BU KURUMLAR, BİZANS'TAN KOPYALANMADI, OSMANLI GELENEĞİNE GÖRE GELİŞTİRİLDİ.
- OSMANLI, BİZANS'IN HABERLEŞME (MUHABERAT) SİSTEMİNDEN YARARLANARAK FARKLI HALKLAR İÇİN ONLARIN DİLİNDE FERMANLAR HAZIRLADI.
- ŞEHİR YAPISINDA MAHALLELERİN AYRI KAPILARLA AYRILMASI VE GECE BEKÇİLERİ UYGULAMASI DA DEVAM ETTİRİLDİ.
- İSTANBUL'UN FETHİNDEN SONRA ASKERİ DİSİPLİNİ SAĞLAMAK İÇİN İSYAN EDEN YENİÇERİLERİ CEZALANDIRMIŞTIR. YENİÇERİLERİ DOĞRUDAN PADİŞAH BAĞLI BİR KUVVET HALİNE GETİRMİŞTİR.
- YENİÇERİ AĞASI, DEFTERDAR, KAZASKER VE KADILAR

GİBİ GÖREVLİLER VEZİR-İ ÂZAMA DEĞİL DOĞRUDAN PADİŞAHA BAĞLANMIŞTIR.



- **FATİH, VEZİR-İ ÂZAMİ GÜÇLENDİREN VE YETKİLENDİREN BİR SİSTEM OLUŞTURMUŞTUR. AYNI ZAMANDA YARGI VE MALİYEDE PADİŞAHA DOĞRUDAN BAĞLI KİŞİLERİ GÖREVLENDİRMİŞTİR.**
- **ŞERİAT UYGULAMASINI ULEMA YÜRÜTÜRKEN, İDARİ VE MALİ KONULAR PADİŞAHIN YETKİSİNDE OLMUŞTUR. İDAREDE YARGI İLE YÜRÜTMİYİ BİRBİRİNDEN AYIRMIŞTIR (GÜÇLER AYRILIĞI)**
- **FATİH, KENDİNDEN ÖNCEKİ TÜRK DEVLETLERİNDE GEÇERLİ OLAN KURALLARI GÜNCELLEYEREK YENİ BİR KANUNNAME HAZIRLAMIŞTIR. BU KANUNLARLA PADİŞAHIN OTORİTESİ GÜÇLENDİRİLMİŞTİR.**
- **FETİH SONRASI İSTANBUL'UN NÜFUSU ARTMIŞ, ŞEHİR İDARİ, TİCARİ VE DİNİ AÇIDAN ÖNEMLİ BİR MERKEZ HALİNE GELMİŞTİR. GAYRİMÜSLİM HALK (ERMENİLER, RUM ORTODOKSLAR VE YAHUDİLER) ŞEHRE YERLEŞTİRİLMİŞTİR. MÜSLÜMAN HALK İÇİN DE ANADOLU VE RUMELİ'DEN GÖÇLER SAĞLANMIŞTIR.**
- **FATİH, İSTANBUL'U YENİDEN BAYINDIR HALE GETİRMEK İÇİN SANATKÂRLAR, USTALAR VE TİCARETLE UĞRAŞAN KİŞİLERİ ŞEHRE DAVET ETMİŞTİR. BÖYLECE İSTANBUL, DİNİ, TİCARİ VE SİYASİ AÇIDAN ÖNEMLİ BİR MERKEZ HALİNE GELMİŞTİR.**



II. MEHMET DÖNEMİ'NDEKİ FETİHLERİN STRATEJİK ÖNEMİ



KARADENİZ'DEKİ FETİHLER:

AMASRA (1459)

SİNOP (1461)

TRABZON (1461)

KIRIM'IN FETHİ (1475)

→ KARADENİZ TÜRK GÖLÜ HALİNE GELMİŞTİR.

! FATİH SULTAN MEHMET'İN KARADENİZ'İ TÜRK GÖLÜNE DÖNÜŞTÜRMESİYLE:

→ AMASRA, AZAK, MENKUP VE KEFE LİMANLARI ALINARAK CENEVİZ'İN KARADENİZ HAKİMİYETİNE SON VERİLDİ.

→ TRABZON RUM İMPARATORLUĞU YIKILARAK BİZANS'I YENİDEN DİRİLTME ÜMİTLERİ BİTİRİLDİ.

→ SİNOP'UN ALINMASIYLA ANADOLU TÜRK SİYASİ BİRLİĞİNE ÖNEMLİ KATKI SAĞLANDI.

→ AMASRA, SİNOP, TRABZON VE KIRIM GİBİ İPEK YOLU LİMANLARI OSMANLI HÂKİMİYETİNE GİRDİ.



FATİH SULTAN MEHMET RUMELİ'DE:

- 1459'DA SIRBİSTAN KRALLIĞI'NA SON VERDİ.
- 1462'DE EFLÂK'I OSMANLI DEVLETİ'NE BAĞLADI.
- 1463'TE BOSNA'YI TAMAMEN FETHETTİ.
- 1465'TE HERSEK'İN BÜYÜK BÖLÜMÜNÜ ALDI.
- 1466'DA ARNAVUTLUK'TAKİ BAZI KALELERİ ELE GEÇİRDİ.



FATİH SULTAN MEHMET ANADOLU'DA:

- 1466'DA KARAMANOĞULLARININ BAŞKENTİ KONYA'YI ELE GEÇİRDİ.
KARAMANOĞULLARI KISA SÜRE SONRA BAZI YERLERİ GERİ ALDI.
- 1471'DE GEDİK AHMET PAŞA, KARAMANOĞULLARINI YENİLGİYE UĞRATTI.
AKKOYUNLULARIN KARAMANOĞULLARINA DESTEK VERMESİ ÜZERİNE
1473'TE OTLUKBELİ SAVAŞI'NDA UZUN HASAN AĞIR BİR YENİLGİYE
UĞRATILDI.
- 1474'TE KARAMANOĞULLARI BEYLİĞİNE SON VERİLDİ.



FATİH SULTAN MEHMET'İN ŞAHSİYETİ

- FATİH SULTAN MEHMET TÜRKÇE'NİN YANI SIRA RUMCA, SLAVCA, ARAPÇA VE FARÇA BİLİYORDU.
- BİLİME VE BİLİM İNSANLARINA DEĞER VERİRDİ.
- AMACI, DEVLETİNİ HER ALANDA GÜÇLÜ BİR İMPARATORLUĞA DÖNÜŞTÜRMEKTİ.
- TÜRK, İRAN, İSLAM VE ROMA GELENEKLERİNİ BİRLEŞTİREN BİR YÖNETİM ANLAYIŞINA SAHIPTİ.
- “AVNÎ” MAHLASIYLA ŞİİRLER YAZMIŞTIR.
- COĞRAFYA, TARİH, MATEMATİK, ASTRONOMİ VE DİN GİBİ ALANLARA İLGİSİ VARDI.
- DÖNEMİN ÖNEMLİ ÂLİMLERİNDEN DERS ALMIŞTIR.
- İSTANBUL'DA SEKİZ KİLİSEYİ MEDRESEYE ÇEVİRMİŞTİR.
- AYASOFYA VE SEMANİYE MEDRESELERİNİ KURMUŞTUR.
- ALİ KUŞÇU, HOCZÂDE VE GEORGIOS TRAPEZUNTOS GİBİ ÖNEMLİ BİLİM İNSANLARIYLA ÇALIŞMIŞTIR.
- RESİM SANATINA İLGİ DUYMUŞ, GENTİLE BELLİNİ'YE PORTRESİNİ YAPTIRMİŞTIR.



CEM SULTAN OLAYI 1481- 1495

CEM SULTAN, FATİH'İN ÖLÜMÜNDEN SONRA TAHTI II. BAYEZİD İLE PAYLAŞMAK İSTEDİ ANCAK KAYBETTİ.

ÖNCE MEMLÜKLER'E, SONRA RODOS VE FRANSA'YA SIĞINDI.

BATI DEVLETLERİ ONU OSMANLI'YA KARŞI KULLANMAK İSTEDİ.

OSMANLI DEVLETİ'NE AİT
BİR SORUNUN DIŞ SORUN
HALİNE GELMESİNE
NEDEN OLMUŞTUR

CEM SULTAN'IN AVRUPA'DA TUTULMASI, OSMANLI'NIN PASİF POLİTİKA İZLEMESİNE NEDEN OLDU.

CEM SULTAN'IN MEMLÜKLER TARAFINDAN KORUNMASI, OSMANLI-MEMLÜK İLİŞKİLERİNİ GERDİ.

CEM SULTAN'IN SIĞINDIĞI ÜLKELER: KARAMANOĞULLARI, MEMLÜKLER, RODOS ŞÖVALYELERİ, FRANSA VE PAPALIKTIR.



PAPA, FRANSA VE MACARİSTAN KRALLIKLARI CEM SULTAN'I KULLANARAK OSMANLI'YA KARŞI HAÇLI SEFERİ PLANLAMIŞTIR, CEM SULTAN BU TEKLİFİ REDDETMIŞTİR.

AYRICA II. BAYEZİD'İN AVRUPA İLE KURDUĞU İTTİFAKLAR BU PLANI ENGELLEMİŞTİR.



TÜRK -İSLAM BİRLİĞİNİ SAĞLAMA ÇABALARI

 OSMANLI DEVLETİ ,TÜRK -İSLAM BİRLİĞİNİ SAĞLAMAK AMACIYLA : AKKOYUNLU VE SAFEVİ DEVLETLERİ İLE MÜCADELE ETMİŞ,KARAKOYUNLU DEVLETİ İLE DE SİYASİ İLİŞKİLERİNİ GELİŞTİRMİŞTİR.

OSMANLI DEVLETİ -KARAKOYUNLU DEVLETİ İLİŞKİLERİ

→ KARAKOYUNLU DEVLETİ, OSMANLI İÇİN STRATEJİK ÖNEM TAŞIMIŞTIR. TİMUR'UN SALDIRILARIYLA ZAYIFLAYAN KARAKOYUNLULAR, TİMUR'A KARŞI DİRENMIŞTİR.

→ KARA YUSUF VE AHMET CELAYİR, TİMUR'DAN KAÇIP OSMANLI'YA SİĞİNMIŞ; YILDIRIM BAYEZİD BU KİŞİLERİ TİMUR'A TESLİM ETMEMİŞTİR.



BU DURUM 1402
ANKARA SAVAŞI
NEDENLERİ
ARASINDADIR.

 BU TUTUM, OSMANLI'YA İSLAM DÜNYASINDA GÜVEN KAZANDIRMIŞTIR.

NOT:

KARAKOYUNLULAR
AZERBAYCAN'IN
TÜRKLEŞMESİNDE
ETKİLİ OLMUŞTUR

NOT: İLHANLILARIN
YIKILMASINDAN
SONRA DOĞU
ANADOLU'DA
AKKOYUNLU,
KARAKOYUNLU VE
IRAK'TA CELAYİRLER
KURULMUŞTUR.



OSMANLI DEVLETİ - AKKOYUNLU DEVLETİ İLİŞKİLERİ

AKKOYUNLU DEVLETİ 1402 YILINDA YAPILAN ANKARA SAVAŞINDA TİMUR'UN YANINDA YER ALMIŞTIR.

UZUN HASAN, VENEDİK, KARAMANOĞULLARI, CANDAROĞULLARI VE TRABZON RUM DEVLETİ İLE OSMANLI'YA KARŞI İTTİFAKLAR KURMUŞTUR.

BU GERİLİM, 1473 YILINDA OSMANLI İLE AKKOYUNLU DEVLETİ ARASINDA **OTLUKBELİ SAVAŞI**'NA SEBEP OLMUŞ , SAVAŞI OSMANLI DEVLETİ KAZANMIŞTIR.

BU ZAFERLE **ANADOLU VE İRAN'DAKİ SİYASİ GÜCÜNÜ ARTIRMİŞTİR.**



OSMANLI DEVLETİ -SAFEVİ DEVLETİ İLİŞKİLERİ



**SAFEVİLER
AKKOYUNLU
DEVLETİNE SON
VEREREK 1501
YILINDA
KURULMUŞTUR**

- **SAFEVİ DEVLETİ XVI'DAN İTİBAREN XVIII.YÜZYILIN İLK YARISINA KADAR AZERBAIJAN,İRAN,ERMENİSTAN ,IRAK VE AFGANİSTAN ÇEVRESİNDE HÜKÜM SÜRMÜŞTÜR.**
- **Şİİ TÜRKMEN AŞİRETLERİ ŞAH İSMAİL'İ DESTEKLEMİŞ,SAFEVİ DEVLETİ'NİN KURULMASINDA ETKİLİ OLMUŞTUR.**
- **ŞAH İSMAİL,OSMANLI DEVLETİ'NDE YAŞAYAN TÜRKMENLERİ OSMANLI'YA KARŞI İSYAN ETMESİ YÖNÜNDE TEŞVİK ETMİŞTİR.**



ŞAHKULU İSYANI: 1511 YILINDA ANTALYA VE ÇEVRESİNDE ŞAHKULU TEKELİ TARAFINDAN ÇIKMIŞTIR. BURDUR VE KÜTAHYA BÖLGESİNİ YAĞMALAMIŞTIR. OSMANLI DEVLETİ BU İSYANI BASTIRMIŞTIR.

- **SAFEVİLER ,MEMLÜK VE VENEDİKLE İTTİFAK KURMUŞLARDIR.**



SAFEVİLERİN OSMANLI'YA KARŞI İTTİFAKLAR KURMASI VE Şİİ PROPAGANDASI, DEVLETİ ZOR DURUMDA BIRAKTI. ŞEHAZADE SELİM, BABASI II. BAYEZİD'DEN TAHTI ALIP SAFEVİLERE SEFER DÜZENLEDİ.



YAVUZ SULTAN SELİM(1470 -1520)

YAVUZ SULTAN SELİM SAFEVİLERLE MÜCADELE ETMEK AMACIYLA BATIDA BARIŞ SİYASETİ İZLEMİŞTİR.

YAVUZ SULTAN SELİM'İN SAFEVİLER ÜZERİNE SEFER DÜZENLEMESİ



1514 ÇALDIRAN SAVAŞI NEDENLERİ

- **MEMLÛK VE VENEDİK İLE İTTİFAK KURMASI**
- **ORTA ASYA'DAN GELEN TÜRKMENLERİN BATIYA GEÇİŞİNE İZİN VERMEMESİ**
- **ANADOLU'DAKİ TÜRKMENLER ARASINDA OSMANLI ALEYHİNE Şİİ PROPAGANDASI YAPMASI**
- **OSMANLI ALEYHİNE DULKADİROĞULLARI BEYLİĞİ'YLE İLİŞKİ KURMASI**
- **İPEK YOLU GÜZERGÂHINDA DENETİM KURMAYA BAŞLAMASI**
- **YAVUZ SULTAN SELİM İLE ŞAH İSMAİL'İN BİRBİRİNE HAKARET İÇEREN MEKTUPLAR VE AŞAĞILAYICI HEDİYELER GÖNDERMESİ**



ÇALDIRAN SAVAŞI'NI OSMANLI DEVLETİ KAZANMIŞTIR.



ÇALDIRAN SAVAŞI'NIN SONUÇLARI:

- ÇALDIRAN ZAFERİ,BU ZAFERİN ARDINDAN DOĞU ANADOLU'YU OSMANLI DEVLETİ'NE KATMIŞTIR.
- BÖLGEDEKİ TÜRKMEN VE KÜRT AŞİRETLERİNİ OSMANLI DEVLETİ'NE BAĞLAMISHTIR.
- OSMANLI DEVLETİ BÖYLECE İPEK YOLU'NUN TEBRİZ-HALEP VE TEBRİZ-BURSA HATTININ KONTROLÜNÜ TAMAMEN ELE GEÇİRMİŞTİR.
- TOPLUMSAL BARIŞIN SAĞLANMASI, OSMANLI DEVLETİ'NİN ASKERİ, SİYASİ VE SOSYAL YAPISINI GÜÇLENDİRMİŞTİR.

TURNADAĞ SAVAŞI 1515

- DULKADİROĞULLARI BEYLİĞİ SAFEVİLERE YARDIM ETMESİ ÜZERİNE YAVUZ SULTAN SELİM SEFER DÜZENLEMİŞTİR.
- SAVAŞ SONUCUNDA DULKADİROĞULLARI BEYLİĞİ YIKILMIŞTIR.
- ! TURNADAĞ SAVAŞI İLE ANADOLU TÜRK SİYASİ BİRLİĞİ BÜYÜK ÖLÇÜDE SAĞLANMIŞTIR.



OSMANLI DEVLETİ MEMLÜK İLİŞKİLERİ

YILDIRIM BEYAZID DÖNEMİ → **OSMANLI DEVLETİ İLE MEMLÜKLER ARASINDA İLK REKABET DULKADİROĞULLARI TOPRAKLARI ÜZERİNE ÇIKMIŞTIR.**

FATİH SULTAN MEHMET DÖNEMİ → **OSMANLI DEVLETİ MEMLÜKLER ARASINDAKİ İLİŞKİLER BOZULMAYA BAŞLAMIŞTIR.**

II.BEYAZİD DÖNEMİ → **OSMANLI MEMLÜK İLİŞKİLERİ ÇATIŞMAYA DÖNÜŞMÜŞTÜR.**

**MEMLÜKLERİN:
ÇUKUROVA'DA
HAKİMİYET KURMA
ÇABASI,
CEM SULTAN'I
HİMAYE ETMESİ**

YAVUZ SULTAN SELİM DÖNEMİ:

→ **MERCİDABIK SAVAŞI - 1516**

**N
E
D
E
N
L
E
R
İ**

MEMLÜK DEVLETİ İLE OSMANLI ARASINDA ÜSTÜNLÜK MÜCADELESİNİN YAŞANMASI

MEMLÜKLERİN SAFEVİLERLE OSMANLI ALEYHİNE İTTİFAK YAPMASI

DULKADİROĞULLARI TOPRAKLARI YÜZÜNDEN ÇEKİŞMELER YAŞANMASI

YAVUZ SULTAN SELİM'İN BAHARAT YOLU'NUN KONTROLÜNÜ ELE GEÇİRMEK İSTEMESİ

YAVUZ SULTAN SELİM'İN MEKKE VE MEDİNE'Yİ (HİCAZ'I) VE HALİFELİĞİ ALARAK OSMANLI DEVLETİ'NİN İSLAM DÜNYASINDAKİ SAYGINLIĞINI ARTTIRMAK İSTEMESİ

→ **SAVAŞI OSMANLI DEVLETİ KAZANMIŞTIR.**



MERCİDABIK SAVAŞININ SONUÇLARI:

- ➡ MEMLÛK HÜKÜMDARI KANSU GAVRİ ÖLMÜŞTÜR.
- ➡ SURİYE (ŞAM, HALEP) VE FİLİSTİN (KUDÜS) OSMANLI HÂKİMİYETİNE GEÇMİŞTİR.
- ➡ YAVUZ SULTAN SELİM MEMLÛK HİMAYESİNDE BULUNAN ABBASİ HALİFESİYLE GÖRÜŞÜP, **KENDİ ADINA HUTBE OKUTMUŞTUR.**



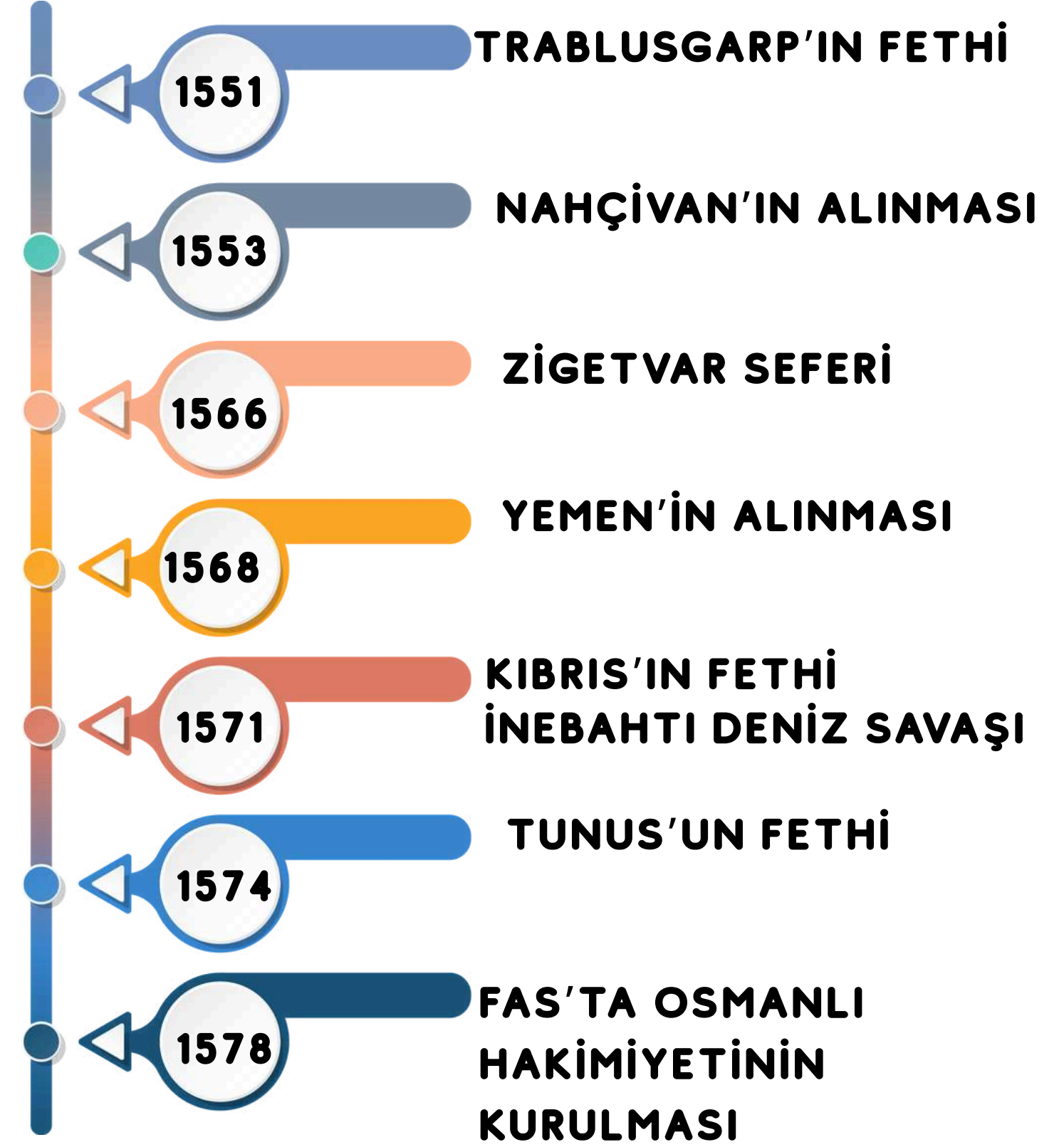
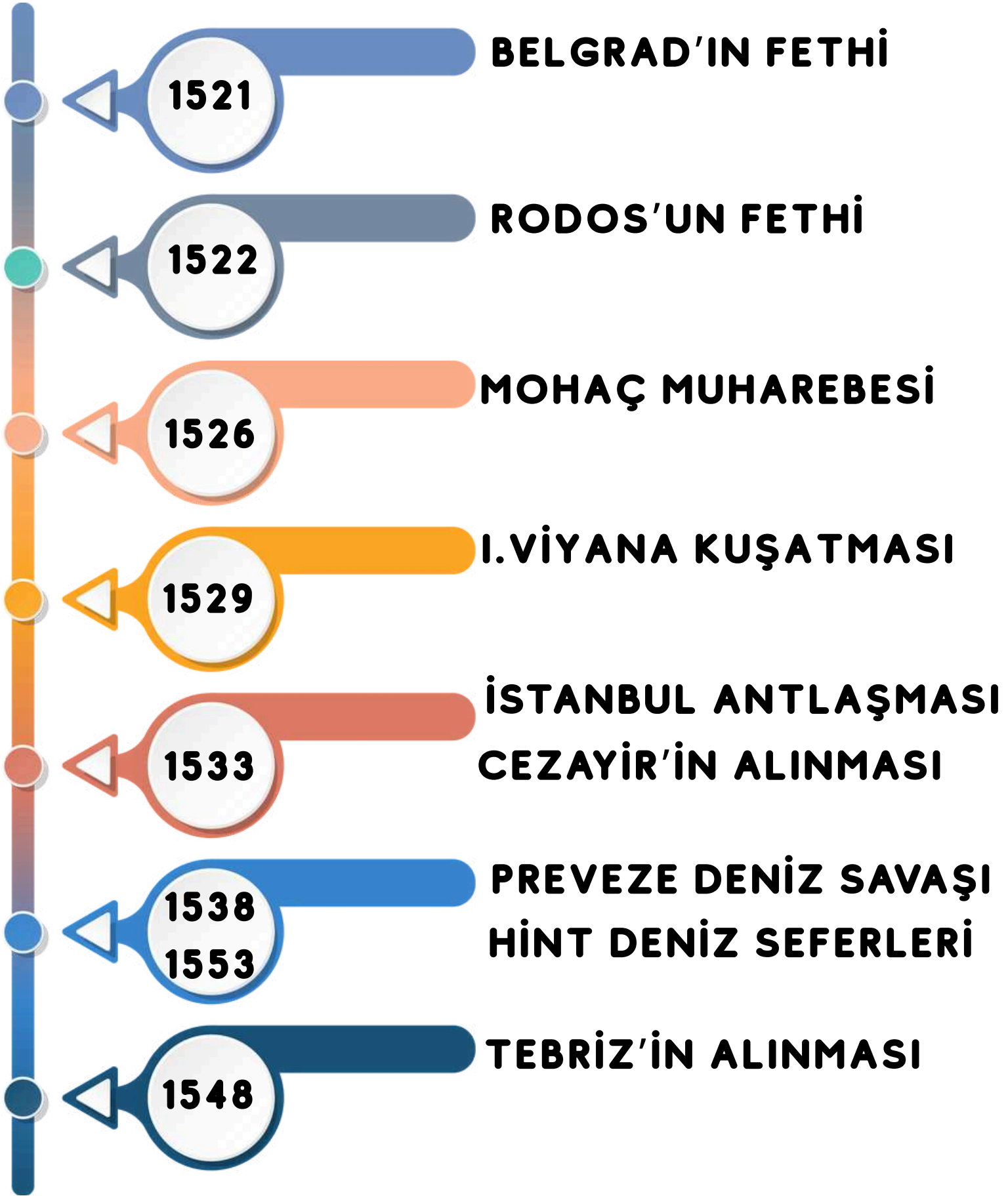
RİDANİYE SAVAŞI (1517)

- ➡ OSMANLI VE MEMLÛK ORDULARI KAHİRE YAKINLARINDAKİ RİDANİYE'DE KARŞI KARŞIYA GELMİŞTİR.
- ➡ **MEMLÛK ASKERİ BÜYÜK BİR YENİLGİYE UĞRATILMIŞTIR.**
 - ➔ KAHİRE'DE KENDİ ADINA HUTBE OKUTMUŞTUR.
 - ➔ MEMLÛK HAZİNESİ OSMANLI DEVLETİNİN ELİNE GEÇMİŞTİR.
 - ➔ MISIR VE HİCAZ OSMANLI DEVLETİNE GİRMİŞTİR
 - ➔ BAHARAT YOLU OSMANLI DEVLETİNİN KONTROLÜNE GEÇMİŞTİR.
 - ➔ OSMALI GELİRLERİ ARTMIŞTIR.
 - ➔ VENEDİK KIBRIS İÇİN ÖDEDİĞİ VERGİYİ OSMANLI DEVLETİNE ÖDEYECEKTİR
 - ➔ KUTSAL EMANETLER VE KABE'NİN ANAHTARINI OSMANLI DEVLETİNE GEÇMİŞTİR.
 - ➔ HALİFELİK OSMANLI DEVLETİNE GEÇMİŞTİR.

OSMALI DEVLETİ HALİFELİK VE SALTANATI BİRLEŞTİRMİŞ, İSLAM DÜNYASININ LİDERİ OLMUŞTUR



1520 - 1595 YILLARI ARASINDAKİ SİYASİ GELİŞMELER



DÜNYANIN MUHTEŞEM GÜCÜ OSMANLI

KANUNİ SULTAN SÜLEYMAN



→ I.SÜLEYMAN TAHTA ÇIKTIĞINDA AVRUPA'NIN KENDİ İÇ MESELELERİYLE UĞRAŞMASINDAN DOLAYI KANUNİ BATI SEFERLERİNE AĞIRLIK VERMİŞTİR.

→ **BELGRAD KALESİ'NİN ALINMASI:** FATİH SULTAN MEHMET DÖNEMİNDE ALINAMAYAN BELGRAD KALESİ 1521 YILINDA ALINMIŞTIR.

AMAÇ: AVRUPA SEFERLERİNDE BİR ÜS OLARAK KULLANILMAK

→ 1522 RODOS'UN FETHİNDEN SONRA ÜLKE İÇERİSİNDE ÇIKAN İSYANLARI BASTIRMIŞTIR.

→ **MOHAÇ MEYDAN MUHAREBESİ(1526) :** SAVAŞ BİRKAÇ SAAT SÜRMÜŞ, OSMANLI DEVLETİ BÜYÜK BİR ZAFER KAZANMIŞTIR.

MACAR KRALI SAVAŞTA ÖLMÜŞ, YERİNE TAHTA GEÇECEK BİR VARİS OLMADIĞI İÇİN ERDEL VOYVODASI JAN ZAPOLYA (YANOŞ) MACAR KRALI İLAN EDİLMİŞTİR.

BÖYLECE MACARİSTAN OSMANLI HÂKİMİYETİNE GİRMİŞTİR:

- OSMANLI DEVLETİ ORTA AVRUPA'DA EGEMENLİK KURMUŞTUR.
- OSMANLILAR, AVUSTURYA İLE SINIR KOMŞUSU OLMUŞTUR.
- MACARİSTAN ÜZERİNDE HAK İDDİA EDEN AVUSTURYA (HABSBURGLAR) İLE XVI VE XVII. YÜZYILLARDA ÇOK SAYIDA SAVAŞ YAŞANMIŞTIR.
- KUTSAL ROMA GERMEN İMPARATORU ŞARLKEN, ESİR ALDIĞI FRANSA KRALI I. FRANSUVA'YI, OSMANLI BASKISI NEDENİYLE SERBEST BIRAKMAK ZORUNDA KALMIŞTIR.



I.VİYANA KUŞATMASI 1529 :

- ➡ **KUTSAL ROMA GERMEN İMPARATORU ŞARLKEN, MACARİSTAN'I KARDEŞİ FERDİNAND'A BIRAKMIŞTIR.**
- ➡ **FERDİNAND'IN BUDİN'İ KUŞATMASI ÜZERİNE KANUNİ SULTAN SÜLEYMAN BUDİN'İ GERİ ALMIŞ VE VİYANA'YI KUŞATMIŞTIR.**
- ➡ **ANCAK FERDİNAND'IN SAVAŞA GELMEMESİ, KIŞ MEVSİMİ, TOP EKSİKLİĞİ VE ERZAK SORUNU NEDENİYLE KUŞATMA KALDIRILMIŞTIR.**
- ➡ **KANUNİ, ORDUSUYLA BUDİN'E DÖNMÜŞ VE ARDINDAN İSTANBUL'A GERİ ÇEKİLMİŞTİR.**



KANUNİ SULTAN SÜLEYMAN'IN SONUÇSUZ KALAN TEK KARA HAREKÂTI I. VİYANA KUŞATMASIDIR.



1532 ALMAN SEFERİ :FERDİNAND'IN BUDİN'İ YENİDEN KUŞATMASI ÜZERİNE KANUNİ, 1532'DE ALMANYA SEFERİNE ÇIKMIŞTIR.

➡ **FERDİNAND VE ŞARLKEN OSMANLI ORDUSU İLE KARŞILAŞMAYA CESARET EDEMEMİŞTİR.**

➡ **ŞARLKEN'İN PROTESTANLARLA MÜCADELE ETMESİ**

➡ **OSMANLI ASKERİ GÜCÜNDEN KORKMASIDIR.**

➡ **AVUSTURYA, DOĞUDAKİ SAFEVİ TEHLİKESİ NEDENİYLE BARIŞ İSTEMİŞTİR.**



1533'TE İSTANBUL ANTLAŞMASI İMZALANMIŞTIR.



**OSMANLI DEVLETİ'NİN
AVUSTURYA'YA
SİYASİ ÜSTÜNLÜK
SAĞLADIĞINI GÖSTERİR.**



**İLK OSMANLI -
AVUSTURYA
ANTLAŞMASIDIR**

OSMANLI SADRAZAMI İLE AVUSTURYA ARŞİDÜKÜ (KRALI) PROTOKOLDE DENGİ SAYILACAKTIR.

AVUSTURYA, MACARİSTAN'IN OSMANLI DEVLETİ'NE AİT OLDUĞUNU KABUL EDECEK , OSMANLI'NIN MACAR KRALI OLARAK ATADIĞI YANOŞ'U TANAYACAKTIR.

KUZEY MACARİSTAN, 30 BİN ALTIN VERGİ ÖDEME ŞARTIYLA AVUSTURYA'DA KALACAKTIR.



MACARİSTAN SEFERİ 1541:

OSMANLI'NIN ATADIĞI MACAR KRALI YANOŞ'UN ÖLÜMÜNDEN SONRA FERDİNAND, BUDİN'İ İŞGAL ETMİŞTİR. BUNUN ÜZERİNE KANUNİ SULTAN SÜLEYMAN SEFER DÜZENLEMİŞ VE BUDİN'İ OSMANLI TOPRAĞI YAPARAK EYALET HÂLINE GETİRMİŞTİR.

MACARİSTAN TOPRAKLARI ÜÇE AYRILMIŞTIR

→ **GÜNEY MACARİSTAN OSMANLI'YA,**

→ **ERDEL YANOŞ'UN EŞİ VE ÇOCUĞUNA (OSMANLI'YA BAĞLI)**

→ **KUZEY MACARİSTAN VERGİYLE AVUSTURYA'YA BIRAKILMIŞTIR**

! **1543'TE KANUNİ YENİDEN SEFER DÜZENLEMİŞ, ESTERGON VE İSTOLNİ KALELERİNİ ALMIŞTIR.**



! **1561 VE 1562'DE YAPILAN ANTLAŞMALARLA ALMANYA VE AVUSTURYA, OSMANLI'NIN ÜSTÜNLÜĞÜNÜ KABUL ETMİŞTİR.**



ZİGETVAR KALESİNİN FETHİ: 1566'DA, AVUSTURYA HÜKÜMDARI II. MAXIMILLIAN'IN OSMANLI'YA VERDİĞİ SÖZLERİ TUTMAMASI VE ERDEL'E SALDIRMASI ÜZERİNE KANUNİ ZİGETVAR SEFERİNE ÇIKMIŞTIR.

KANUNİ SEFER SIRASINDA VEFAT ETMİŞ, ANCAK SADRAZAM SOKULLU MEHMET PAŞA BU DURUMU ASKERİN MORALİ BOZULMASIN DİYE GİZLEMİŞTİR.

ZİGETVAR KALESİ FETHEDİLMİŞTİR.



ZİGETVAR SEFERİ, KANUNİ SULTAN SÜLEYMAN'IN SON SEFERİDİR.



OSMANLI- SAFEVİ İLİŞKİLERİ

KANUNİ DÖNEMİ SAFEVİ İLİŞKİLERİ:

- ➡ KANUNİ SULTAN SÜLEYMAN İLK YILLARINDA BATIYA YÖNELİK SEFERLER YAPMIŞTIR.
- ➡ KANUNİ 'NİN İŞBİRLİĞİ TEKLİFİNİ REDDEN SAFEVİLER DOĞUDA YIKICI FAALİYETLERİ SÜRDÜRMÜŞTÜR.
- ➡ SAFEVİLERİN ETKİSİYLE BİR ÇOK İSYAN ÇIKMIŞTIR.

[	ZÜNNUOĞLU	➡	OSMANLI DEVLETİ TARAFINDAN BASTIRILMIŞTIR
	VELİ HALİFE		
	KALENDEROĞLU		

İRAKEYN SEFERİ (1533 - 1535):

- ➡ SAFEVİLERİ, DOĞU ANADOLU VE GÜNEYDOĞU ANADOLU'DAN ÇIKARMAK,
- ➡ BASRA KÖRFEZİ VE HAZAR DENİZİ ARASINDA HAKİMİYET KURMAK AMACIYLA DÜZENLEMİŞTİR.

- ✓ DOĞU ANADOLU VE GÜNEYDOĞU ANADOLU FETHİ TAMAMLANMIŞ (VAN ERCİŞ HARİÇ)
 - ✓ İRAK'IN BİRÇOK ŞEHİRİ ELE GEÇİRİLMİŞ,
 - ✓ AZERBAYCAN'DA GEÇİCİ HAKİMİYET SAĞLAMIS,
 - ✓ ERZURUM EYALETİ KURULMUŞ, KAFKASYA SINIRI GÜVENLİĞİ SAĞLANMIŞTIR.
- IRAK EYALETİ

SAFEVİ DEVLETİ'NİN TAMAMEN YOK EDİLEMEMİŞTİR
COĞRAFYASININ DAĞLIK VE GENİŞ OLMASI, AĞIR SİLAH VE MÜHİMMAT
TAŞIMANIN ZORLUĞUDUR.



TEBRİZ- İRAN SEFERİ (1548)

- ➡ 1548 YILINDA KANUNİ SEFER DÜZENLEYEREK TEBRİZ'E KADAR İLERLEMİŞTİR. ŞAH TAHSAMB SAVAŞMAYA CESARET EDEMEDİ. İRAN'IN BİR KISMI OSMANLI'YA BAĞLANDI, BİR KISMI YEREL YÖNETİCİLERE BIRAKILDI.
- ➡ SEFER DÖNÜŞÜNDE: VAN ELE GEÇİRİLDİ, KARS VE VAN BEYLERBEYLİKLERİ KURULDU.

NAHÇIVAN SEFERİ (1554):

- ➡ SAFEVİLERİN SALDIRILARI ÜZERİNE KANUNİ YENİDEN SEFERE ÇIKTI. AĞIR DARBE VURULDU, ANCAK KESİN SONUÇ ALINAMADI. ŞAH TAHSAMB BARIŞ İSTEDİ.

OSMANLI -SAFEVİ
ARASINDA
YAPILAN İLK
ANTLAŞMA

AMASYA ANTLAŞMASI (1555):

SAFEVİLER, IRAK, DOĞU ANADOLU VE AZERBAYCAN'I OSMANLI'YA BIRAKTI. GÜRCİSTAN ORTAK PAYLAŞILDI. OSMANLI DEVLETİ'NİN DOĞU SINIRI HAZAR DENİZİ'NİN BATI KIYILARINA UZANMIŞTIR.

- ➡ OSMANLI DEVLETİ, SAFEVİLERİ RESMEN TANIDI.
- ➡ ŞİİLİK İRAN'DA KALICI OLDU.
- ➡ SAFEVİLER İÇ SORUNLARINI ÇÖZMEK İÇİN ZAMAN KAZANDI.
- ➡ OSMANLI İLE TÜRKİSTAN HANLIKLARI ARASINDAKİ İLİŞKİLER ZAYIFLADI.
- ➡ SAFEVİLER ANTLAŞMAYA UYMADI, ŞİİLİK PROPAGANDASINA DEVAM ETTİ.



KANUNİ DÖNEMİ SONRASI OSMANLI - SAFEVİ İLİŞKİLERİ:

- ➡ II. SELİM DÖNEMİNDE OSMANLI-SAFEVİ İLİŞKİLERİ BARIŞÇILDIR.
- ➡ III. MURAT DÖNEMİNDE ŞAH TAHMASB'IN ÖLÜMÜ SONRASI II. ŞAH İSMAİL BARIŞI BOZMUŞTUR.
- ➡ 1578-1590 ARASI SAVAŞLAR YAPILMIŞTIR.
- ➡ 1590 FERHAT PAŞA ANTLAŞMASI İLE SAVAŞ SONA ERMİŞTİR
➡ (İSTANBUL ANTLAŞMASI)



FERHAT PAŞA ANTLAŞMASI İLE
OSMANLI DEVLETİ DOĞU'DA EN
GENİŞ SINIRLARA ULAŞMIŞTIR



STRATEJİK SİYASET VE DÜNYA GÜCÜ OLAN OSMANLI DEVLETİ

XVI.YÜZYILDA DÜNYA GÜÇLERİ



STRATEJİK SİYASET VE DÜNYA GÜCÜ OLAN OSMANLI DEVLETİ

OSMANLI DEVLETİ'NİN XV. VE XVI.YÜZYILLARDA STRATEJİK RAKİPLERİNE KARŞI İZLEDİĞİ POLİTİKALAR

OSMANLI DEVLETİ- CENEVİZ -VENEDİK İLİŞKİLERİ

- ➔ OSMANLI DEVLETİ'NİN İLK DÖNEMLERİNDE EN BÜYÜK DENİZ RAKİPLERİ VENEDİK VE CENEVİZ'DİR.
- ➔ FATİH, GALATA'DAKİ CENEVİZLİLERE TİCARET VE DİN SERBESTLİĞİ VERDİ.
- ➔ SAKIZ, LİMNİ, AMASRA VE KEFE VERGİYE BAĞLANDI, SONRA OSMANLI'YA KATILDI.
- ➔ FATİH DÖNEMİNDE VENEDİK'E KAPİTÜLASYON VERİLDİ.
- ➔ VENEDİK, AKDENİZ'DE GÜÇLENDİ VE OSMANLI TİCARETİNE ZARAR VERDİ.
- ➔ II. BAYEZİD DÖNEMİNDE MODON, KORON, NAVARİN VE İNEBAHTI FETHEDİLDİ.
- ➔ VENEDİKLE YENİ ANTLAŞMA YAPILDI, KAPİTÜLASYONLAR DEVAM ETTİRİLDİ.

VENEDİK VE CENEVİZ BİRBİRİNE BU DÖNEMDE RAKİPTİR .OSMANLI BU DÖNEM DENGE SİYASETİ İZLEMİŞTİR.



OSMANLI DEVLETİ- İSPANYA İLİŞKİLERİ

➡ OSMANLI'NIN BATIDAKİ DİĞER RAKİPLERİ: ➡ İSPANYA,
➡ PORTEKİZ
➡ AVUSTURYA'DIR.

➡ OSMANLI-İSPANYA MÜCADELESİ AKDENİZ VE KUZEY AFRİKA'DA YOĞUNLAŞMIŞTIR.

➡ II. BAYEZİD DÖNEMİNDE ENDÜLÜSLÜ MÜSLÜMANLARA YARDIM GİRİŞİMİ BAŞLAMIS, ANCAK CEM SULTAN OLAYI NEDENİYLE YETERLİ DESTEK VERİLEMEMİŞTİR.

➡ ENDÜLÜSLÜ MÜSLÜMAN VE YAHUDİLER OSMANLI TOPRAKLARINA ALINMIŞTIR.

➡ KANUNİ DÖNEMİNDE MACARİSTAN'IN FETHİYLE İLİŞKİLER BOZULMUŞTUR.

➡ ŞARLKEN VE FERDİNAND OSMANLI'YA KARŞI BAŞARISIZ OLMUŞTUR.
OSMANLI, FRANSA İLE İTTİFAK KURARAK KATOLİK BİRLİĞİ PARÇALANMIŞTIR.



➡ **PREVEZE DENİZ SAVAŞI 1538**

- ➡ **PREVEZE DENİZ SAVAŞI'NDA BARBAROS HAYRETTİN PAŞA, HAÇLI DONANMASINI YENMİŞTİR.**
- ➡ **PREVEZE ZAFERİYLE AKDENİZ VE KUZAY AFRIKA'DA OSMANLI HÂKİMİYETİ SAĞLANMIŞTIR.**
- ➡ **İSPANYA ORDUSU CERBE'DE AĞIR BİR YENİLGİYE UĞRATILMIŞ,BATI AKDENİZ'DEKİ İSPANYA EGEMENLİĞİNE SON VERİLMİŞTİR.**

➡ **CERBE SAVAŞI 1560**



- ➡ **İSPANYA AĞIR BİR YENİLGİYE UĞRATILMIŞTIR.**
- ➡ **BU ZAFER, BATI AKDENİZ'DEKİ İSPANYA HÂKİMİYETİNE SON VERMİŞTİR.**
- ➡ **CEZAYİR VE TUNUS'U OSMANLI DEVLETİ ALMIŞTIR.**
- ➡ **NİCE ŞEHİRİ, OSMANLILARIN DESTEĞİYLE FRANSA'YA GEÇMİŞTİR.**



➔ İNEBAHTI DENİZ SAVAŞI 1571

- ➔ DOĞU AKDENİZ'DE İSE;
OSMANLI DEVLETİ 1571 YILINDA KIBRIS'I FETHETMİŞTİR
- ➔ BU DURUMA KARŞILIK HAZIRLANAN HAÇLI DONANMASI, İNEBAHTI SAVAŞI'NDA
OSMANLI DONANMASINI YAKMIŞTIR.
- ➔ İNGİLTERE VE İSPANYA ARASINDAKİ MÜCADELE NEDENİYLE, OSMANLI YÖNETİMİ
İSPANYA'YA KARŞI İNGİLTERE İLE DOSTANE İLİŞKİLER KURMUŞ VE BU DOSTLUĞU BİR
GÜVENCE OLARAK GÖRMÜŞTÜR.



OSMANLI DEVLETİ- AVUSTURYA İLİŞKİLERİ

➡ AVUSTURYA, OSMANLI DEVLETİ'NİN RUMELİ'YE GEÇİŞİNDEN (1353) II. KOSOVA SAVAŞI'NA (1448) KADAR HAÇLI BİRLİKLERİNE SADECE ASKER GÖNDERMİŞTİR.

➡ MOHAÇ SAVAŞI'NDA ÖLEN MACAR KRALIYLA AKRABALIĞINA DAYANAN AVUSTURYA HÜKÜMDARI, MACARİSTAN ÜZERİNDE HAK İDDİA ETMİŞTİR. (KANUNİ SULTAN SÜLEYMAN DÖNEMİ)
BU GELİŞME, OSMANLI-AVUSTURYA SAVAŞLARININ BAŞLAMASINA SEBEP OLMUŞTUR.

➡ 1529 YILINDA BAŞLAYAN SAVAŞLAR, OSMANLI ÜSTÜNLÜĞÜ İLE SONUÇLANMIŞTIR.



1533 İSTANBUL ANTLAŞMASI İLE HABSBURGLAR,



OSMANLI ÜSTÜNLÜĞÜNÜ RESMEN KABUL ETMİŞTİR.
MACAR TOPRAKLARI İÇİN VERGİ VERMEYE BAŞLAMIŞTIR.



OSMANLI DEVLETİ- PORTEKİZ İLİŞKİLERİ

- ➡ **PORTEKİZ'İN ÜMİT BURNU ÜZERİNDEN HİNDİSTAN'A ULAŞMASI, AKDENİZ TİCARET YOLUNU OLUMSUZ ETKİLEMİŞTİR.**
- ➡ **BU DURUM, OSMANLI DEVLETİ'NİN PORTEKİZ'E KARŞI CEPHE ALMASINA SEBEP OLMUŞTUR.**
- ➡ **HİNT DENİZ SEFERLERİ** ;PORTEKİZLİLERİN HİNDİSTAN'DAKİ MÜSLÜMANLARA ZARAR VERMESİ VE HİCAZ'IN TEHDİT ALTINDA OLMASI NEDENİYLE, KANUNİ DÖNEMİNDE HİNT DENİZ SEFERLERİ DÜZENLENMİŞTİR.

! **SEFERLER TAM BAŞARIYA ULAŞAMASA DA,**

- ➡ **BAHARAT YOLU CANLANMIŞ,**
- ➡ **PORTEKİZLİLER TEHDİT ALTINDA OLDUKLARINI ANLAYARAK RAHAT HAREKET EDEMEMİŞ**
- ➡ **HİCAZ BÖLGESİ DE TEHDİTTEN KURTARILMIŞTIR.**



OSMANLI DEVLETİ- SAFEVİ İLİŞKİLERİ

- ➔ **OSMANLI -SAFEVİ İLİŞKİLERİ II.BAYEZİD DÖNEMİNDE BAŞLAMŞTIR.**
- ➔ **SAFEVİLER ŞİİLİK PROPAGANDASI İLE ANADOLU'DA TARAFTAR TOPLAMIŞ VE İSYANLAR ÇIKMASI İÇİN KIŞKIRTMIŞTIR.**
- ➔ **YAVUZ SULTAN DÖNEMİNDE OSMANLI - SAFEVİ SAVAŞLARI ÇIKMIŞTIR**
 - ➔ **SAFEVİLERİN ANADOLU'DA YAYDIĞI ŞİİLİK PROPAGANDASINA KARŞI TEDBİRLER ALMIŞTIR.**
 - ➔ **AVRUPA İLE ANTLAŞMALARI YENİLEYİP DOĞUDAKİ MÜSLÜMAN DEVLETLERİN DESTEĞİNİ ARAMIŞ, EKONOMİK ÖNLEMLER ALMIŞTIR.**
 - ➔ **SAFEVİLERE GİDEN TÜCCARLAR SIKI DENETİME ALINMIŞTIR.**
- ➔ **SAVAŞLAR KANUNİ DÖNEMİNDE DE DEVAM ETMİŞTİR.**
 - ➔ **SEFERLERDE BAŞARI SAĞLANSA DA İRAN'IN ZOR COĞRAFİ ŞARTLARI NEDENİYLE SAFEVİLER YIKILAMAMIŞTIR.**
 - ➔ **1555'TE AMASYA ANTLAŞMASIYLA BAŞLAYAN BARIŞ, 1578'DE BOZULMUŞTUR.**
 - ➔ **1578-1590 ARASINDAKİ SAVAŞLAR, FERHAT PAŞA ANTLAŞMASIYLA SONA ERMİŞTİR.**

**SAFEVLER ŞİİLİĞİ
OSMANLI DEVLETİ
SÜNNİ İSLAM'I
BENİMSEMİŞTİR.**

**OSMANLI DEVLETİ:
DOĞU'DA SAFEVİ,
GÜNEY'DE MEMLÜKLERLE
UĞRAŞMIŞTIR.**



OSMANLI DEVLETİ- MEMLÜK İLİŞKİLERİ

➡ OSMANLI-MEMLÜK REKABETİNİN SEBEPLERİ:

- ➡ CEM SULTAN'IN MEMLÜKLERE SİĞİNMASI
- ➡ HİCAZ SU YOLLARI SORUNU
- ➡ MEMLÜKLERİN HALİFELİĞİ ELİNDE BULUNDURMASI VE İSLAM DÜNYASINA LİDERLİK İDDİASI
- ➡ ANADOLU'DAKİ BEYLİKLER ÜZERİNDE HÂKİMİYET MÜCADELESİ
- ➡ OSMANLI'NIN DOĞU AKDENİZ HÂKİMİYETİ İÇİN SURİYE'Yİ ALMAK İSTEMESİ
- ➡ YAVUZ'UN DULKADİROĞULLARI BEYLİĞİ'NE SON VERMESİ
- ➡ MEMLÜKLERİN COĞRAFİ KEŞİFLER SONRASI EKONOMİK ZAYIFLIĞA UĞRAMASI

➡ YAVUZ SULTAN SELİM, 1516 MERCİDABIK - 1517 RİDANİYE SAVAŞLARIYLA MEMLÜK DEVLETİ'NE SON VERMİŞTİR.

OSMANLI DEVLETİ'NİN AVRUPALI DEVLETLERE UYGULADIĞI DİNİ VE SİYASİ POLİTİKALAR

- ➔ OSMANLI DEVLETİ, FARKLI DİN VE IRKTAN İNSANLARI ADALETLE YÖNETMEYİ AMAÇLAMIŞTIR.
- ➔ HRİSTİYAN ORTODOKSLARIN İBADET VE GELENEKLERİNE ÖZGÜRLÜK TANINMIŞTIR.
- ➔ İSTANBUL'UN FETHİNDEN SONRA FATİH SULTAN MEHMET, ORTODOKS KİLİSESİNİN KORUYUCUSU OLMUŞTUR.
- ➔ FATİH, KATOLİKLERLE ORTODOKSLARI BİRLEŞTİRME GİRİŞİMLERİNE KARŞI ÇIKMIŞTIR. GENNADIUS (GEORGIOS SCHOLARIUS) ORTODOKSLARIN LİDERİ YAPILMIŞTIR. PATRİĞE BERAT VERİLEREK YETKİLERİ TANINMIŞTIR.

BERAT : OSMANLI DEVLETİ'NDE BİR GÖREVE ATANAN AYLIK BAĞLANAN, NİŞAN YA DA AYRICALIK VERİLEN KİŞİLER İÇİN ÇIKARILAN PADİŞAH BUYRUĞU.



- ➔ YENİ SEÇİLEN PİSKOPOSLARA DA YEREL YÖNETİCİLER BERAT VERMİŞTİR.



- ➔ **FATİH SULTAN MEHMET, ORTODOKS DİN ADAMLARINA BERAT VERME GELENEĞİ BAŞLATMIŞTIR.**
- ➔ **ORTODOKS KİLİSESİ BAĞIMSIZ YÖNETİLMİŞ, MALİ VE DİNİ ÖZGÜRLÜKLER TANINMIŞTIR.**
- ➔ **OSMANLI DEVLETİ, AVRUPA'DA PROTESTANLIĞIN TANINMASINA VE KATOLİK BASKISINA KARŞI KORUNMASINA KATKI SAĞLAMISHTIR. PROTESTANLAR, OSMANLI HÂKİMİYETİNDE DAHA ÖZGÜR OLMUŞLARDIR.**
- ➔ **XVI. YÜZYILDA OSMANLI, PROTESTANLARIN HAYATLARININ KOLAYLAŞMASINI DESTEKLEMİŞ, MACARİSTAN VE ERDEL'DE PROTESTANLIK YAYILMIŞTIR.**
- ➔ **1555 AUGSBURG (OGSBORG) BARIŞI İLE PROTESTANLIK RESMEN TANINMIŞTIR.**
- ➔ **OSMANLI'NIN AVRUPA'DAKİ İLERLEYİŞİ, KATOLİK-PROTESTAN MÜCADELESİNİ ETKİLEMİŞ, MARTİN LUTHER'İN LİDERLİĞİNDEKİ PROTESTANLAR GÜÇLENMİŞTİR.**



OSMANLI DEVLETİ'NE RAKİP AVRUPA MONARŞİLERİ

- ➡ XVI. YÜZYILDA İNGİLTERE, OSMANLI LİMANLARINA DOĞRUDAN TİCARET YAPMAYA BAŞLAMIŞTIR.
- ➡ 1553'TE ANTONY JENKINSON, OSMANLI'DAN VERGİ ÖDEMEDEN TİCARET YAPMA İZNİ ALMIŞTIR.
(KANUNİ SULTAN SÜLEYMAN DÖNEMİ)
ANCAK JENKINSON,RUSYA'DAKİ TİCARİ AVANTAJLAR NEDENİYLE BU İZNİ FAZLA KULLANMAMIŞTIR
- ➡ XVI. YÜZYIL SONLARINA DOĞRU İNGİLİZ TÜCCARLAR, FRANSA'DAKİ DİN SAVAŞLARI VE AKDENİZ'DEKİ EKONOMİK DURGUNLUK NEDENİYLE OSMANLI İLE TİCARETİ ARTIRMIŞTIR. İNGİLİZ TÜCCARLAR, FRANSIZ VE VENEDİK KAPİTÜLASYONLARINDAN YARARLANMIŞTIR.
- ➡ OSMANLI, AVRUPA'DA PROTESTANLIĞI DESTEKLEMİŞ VE İNGİLTERE İLE İSPANYA'YA KARŞI SİYASİ YAKINLAŞMA SAĞLAMIŞTIR. İNGİLTERE İÇİN OSMANLI İLE GÜÇLÜ İLİŞKİLER KURMAK STRATEJİK ÖNEME SAHİP OLMUŞTUR.
- ➡ OSMANLI DEVLETİ AÇISINDAN İNGİLTERE DESTEĞİNİ ALMAKTA ÖNEMLİDİR.



➔ **V. KARL İLE FRANSA KRALI I. FRANÇOİS ARASINDAKİ SAVAŞ, OSMANLI DEVLETİ'NİN AVRUPA SİYASETİNE YÖNELMESİNE SEBEP OLMUŞTUR. FRANÇOİS, V. KARL'A KARŞI OSMANLI'DAN YARDIM İSTEMİŞTİR. OSMANLI DEVLETİ, ROMA-GERMEN İMPARATORLUĞU'NA KARŞI EN ÖNEMLİ TEDBİRİN OSMANLI-FRANSA İTTİFAKI OLDUĞUNU DÜŞÜNÜMÜŞTÜR.**

! **KANUNİ SULTAN SÜLEYMAN'IN 1529 VİYANA SEFERİ, AVRUPA'DA HRİSTİYAN BİRLİĞİNİN ENGELLENMESİNDE ETKİLİ OLMUŞTUR.**

➔ **1569'DA FRANSA İLE KAPSAMLI BİR İTTİFAK ANLAŞMASI YAPILMIŞTIR. BU ANTLAŞMA İLE FRANSA'YA VERİLEN EKONOMİK VE SİYASİ KAPTÜLASYONLAR GENİŞLETİLMİŞTİR.**

➔ **OSMANLI DEVLETİ, İSPANYA İLE SAVAŞ HALİNDE İKEN HOLLANDA PROTESTAN KORSANLARINI İSPANYA'YA KARŞI MÜTTEFİK GÖRMÜŞTÜR. PROTESTAN KORSANLAR DA OSMANLI DEVLETİNİ MÜTTEFİK GÖRMÜŞLERDİR. OSMANLI, AKDENİZ'DE HOLLANDA İLE İSPANYA'YA KARŞI SİYASİ VE ASKERİ İŞBİRLİĞİ YAPMIŞTIR.**



HOLLANDALI HRİSTİYAN
KORSANLAR :
PAPA TARAFTARI
OLMAKTANSAÜKATOLİK
OLMAKTANSA TÜRK
OLMAYI TERCİH EDERİM



AFRİKA'DA OSMANLI NÜFUZU



- ➔ **AVRUPALI DEVLETLER COĞRAFİ KEŞİFLER İLE SÖMÜRGEÇİLİK FAALİYETLERİNE GİRİŞMİŞTİR.**
- ➔ **HAÇLI SEFERLERİ SONRASI AVRUPALILAR DOĞU AKDENİZ'DE ETKİLERİNİ KAYBETMİŞTİR. AVRUPALILAR, ENDÜLÜS EMEVİLERİ, FATİMİLER, EYYUBİLER MEMLÜKLER VE OSMANLI DEVLETİ SEBEBİYLE AKDENİZ BÖLGESİNDE SİYASİ VE İDARİ GÜÇ KURAMAMIŞTIR. FAKAT XV. YÜZYIL SONLARINA DOĞRU BU DURUM DEĞİŞMEYE BAŞLAMISHTIR.**
- ➔ **1490'LARDA İSPANYA'DAKİ MÜSLÜMAN YÖNETİMİNE SON VERİLMİŞTİR.**
- ➔ **1505'TEN İTİBAREN AVRUPALILAR KUZAY AFRİKA'DA ÖNEMLİ ŞEHİRLERİ ELE GEÇİRMİŞLERDİR.**
- ➔ **OSMANLI DEVLETİ, KUZAY AFRİKA'DA İSPANYOLLARLA, KIZILDENİZ VE DOĞU AFRİKA'DA PORTEKİZLİLERLE MÜCADELE ETMİŞTİR.**
- ➔ **OSMALI DEVLETİ, TUNUS, TRABLUSGARP GERİ ALINMIŞ, PORTEKİZ KIZILDENİZ'DEN UZAKLAŞTIRMISHTIR.**
- ➔ **AFRİKA KITASINI ELE GEÇİRMEK İSTEYEN AVRUPALILARIN PLANLARI OSMANLI TARAFINDAN ENGELLENMİŞTİR. OSMANLI DEVLETİ XX.YÜZYILIN BAŞINA KADAR AFRİKA'DAKİ VARLIĞINI SÜRDÜRMÜŞTÜR.**

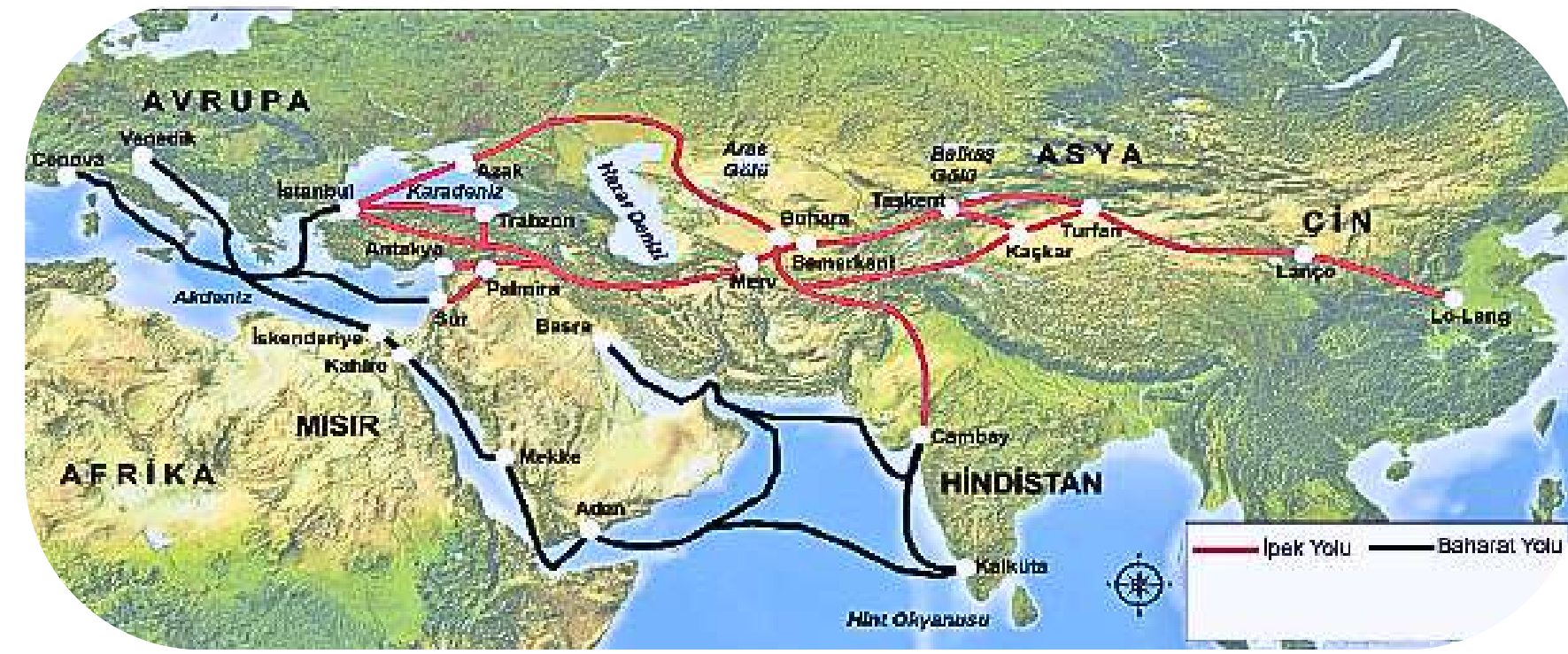


DOĞU TİCARET YOLLARI

➡ OSMANLI DEVLETİ, TİCARET YOLLARININ GÜVENLİĞİNİ SAĞLAMAK İÇİN KÖPRÜ, HAN VE KERVANSARAYLAR İNŞA ETMİŞTİR.

XIV. YÜZYILDA ANADOLU, TİCARET YOLLARININ KAVŞAK NOKTASI OLMUŞTUR.

OSMANLI, ANADOLU'DA SİYASİ BİRLİK SAĞLAYARAK TİCARET YOLLARINDAKİ DENETİMİ ARTIRMİŞTIR.



➡ I. MURAT VE I. BAYEZİD DÖNEMLERİNDE BURSA-TEBRİZ YOLU ÜZERİNDEKİ YERLER ALINMIŞ, İRAN'IN ÖNEMLİ TİCARET MERKEZLERİ KONTROL ALTINA ALINMIŞTIR.

⊗ 1402 ANKARA SAVAŞI İLE DOĞU TİCARET YOLLARININ DENETİMİ KAYBEDİLMİŞTİR.

➡ II. MEHMET (FATİH) İSTANBUL'UN FETHİNDEN SONRA AKDENİZ VE KARADENİZ TİCARETİNE HÂKİM OLMAK İÇİN MORA, SİRBİSTAN VE ARNAVUTLUK'U FETHETMİŞTİR.

AMASRA, SİNOP, TRABZON, KEFE VE SÜĞDAK GİBİ KARADENİZ TİCARET MERKEZLERİ ALINMIŞTIR.

DOĞU AKDENİZ'DE İMROZ, SEMADİREK, LİMNİ VE MİDİLLİ ADALARI FETHEDİLMİŞTİR.



→ **II. BAYEZİD DÖNEMİNDE BOĞDAN'IN LİMANLARI VE KİLİ-AKKIRIM KALELERİ ALINMIŞ(1484), KARADENİZ'E HÂKİMİYET PEKİŞTİRİLMİŞTİR.**

KARADENİZ BİR
TÜRK GÖLÜ HALİNE
GELMİŞTİR.

✓ **OSMANLI DEVLETİ DAHA SONRA AKDENİZ'DE İNEBAHTI,MORON ,KORON VE NAVARİN'İ ALMIŞTIR.**

OSMANLI DEVLETİ
AKDENİZ'DEKİ
VENEDİK VE CENEVİZ
VARLIĞINA SON
VERMİŞTİR.

✓ **PORTEKİZLİLER 1501'DEN İTİBAREN BAHARAT YOLUNU KONTROL ETMEYE ÇALIŞMIŞTIR.OSMANLI, MEMLÜKLER VE DİĞER DEVLETLERİN TİCARETİNİ TEHDİT EDEN PORTEKİZLİLERE KARŞI ÖNLEM ALMIŞTIR.**

→ **I. SELİM; MISIR, SURİYE VE FİLİSTİN'İ FETHEDEREK DOĞU AKDENİZ TİCARET YOLLARINI KONTROL ALTINA ALMIŞTIR.**

⊗ **PORTEKİZLİLERİN KIZILDENİZ'E GİRİŞİ ENGELLENMİŞTİR.**



→ **KANUNİ SULTAN SÜLEYMAN, IRAKEYN SEFERLERİ İLE TEBRİZ VE BAĞDAT'I FETHETMİŞTİR.**
BASRA-BAĞDAT-HALEP YOLU KONTROL EDİLMİŞTİR.

✓ **KANUNİ, PORTEKİZLİLERİN HİNT OKYANUSU'NDAKİ TİCARETİNİ ENGELLEMeye ÇALIŞMIŞTIR.**
OSMANLI, TRANSİT TİCARETİ YAKIN DOĞU'YA YÖNLENDİRMİŞTİR.

✓ **1571'DE OSMANLI, KIBRIS'I FETHETMİŞ VE DOĞU AKDENİZ TİCARETİNİ**
KONTROL ALTINA ALMIŞTIR.



OSMANLI DEVLETİ VE
VENEDİK İLE BARIŞ
ANTLAŞMASI,KUZEY
AFRİKADA FETİHLER
YAPMIŞTIR.

✓ **DON-VOLGA KANAL PROJESİ İLE ASYA İÇLERİNDEN DE TİCARETİ**
KONTROL ETME HEDEFİ KONULMUŞTUR.

✓ **XVII. YÜZYILDA OSMANLI, AKDENİZ VE KARADENİZ TİCARET YOLLARINI BÜYÜK ÖLÇÜDE**
KONTROL ETMİŞTİR.



SOKULLU MEHMET PAŞA 'NIN SÜVEYŞ KANALI VE DON VOLGA KANALI PROJELERİ

➡ SOKULLU MEHMET PAŞA 'NIN SÜVEYŞ KANALI 'NI AÇMAK İSTEME SEBEPLERİ:

- ➡ TİCARET YOLLARININ KONTROLÜ VE DENETİMİNİ SAĞLAMAK,
- ➡ HİNDİSTAN ÜZERİNDEN HAC VE TİCARETİ KOLAYLAŞTIRMAK,
- ➡ YEMEN, HİCAZ VE HABEŞ VİLAYETLERİNİ PORTEKİZ SALDIRILARINDAN KORUMAKTIR.

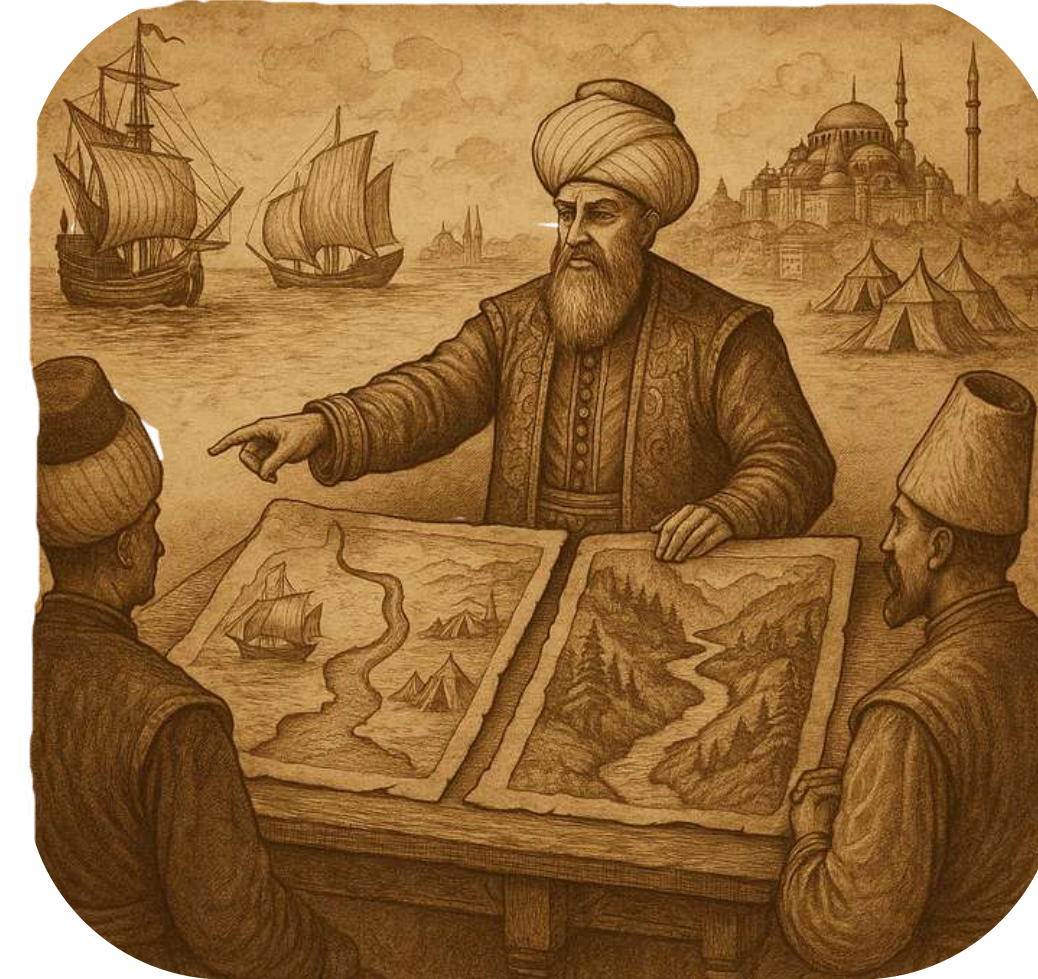
⊗ BU KANAL, AKDENİZ 'İ KIZILDENİZ 'E BAĞLAYACAKTI; FAKAT PROJE GERÇEKLEŞMEMİŞTİR.

➡ SOKULLU 'NUN İKİNCİ PROJESİ DON-VOLGA KANALI 'DIR.

BU KANAL PROJESİ İLE AMAÇLADIKLARI:

- ➡ OSMANLI DONANMASINI HAZAR DENİZİ 'NE ULAŞTIRMAK,
- ➡ RUSLARIN KUZEY DENİZİNE YÖNELİMİNİ ENGELLEMEK,
- ➡ ASTRAGAN-KIRIM YOLUNU KONTROL ETMEK,
- ➡ GÜRCİSTAN VE AZERBAYCAN 'DA OSMANLI HÂKİMİYETİNİ ARTIRMAK,
- ➡ İRAN VE TÜRKİSTAN 'A KADAR FETİHLERİ KOLAYLAŞTIRMAK AMAÇLANMIŞTIR.

⊗ ANCAK KIRIM HANININ İSTEKLİ OLMAMASI, COĞRAFİ VE İKLİMSEL ŞARTLAR NEDENİYLE BU KANAL DA AÇILAMAMIŞTIR.



KAPİTÜLASYONLAR

↪ KAPİTÜLASYONLAR, AVRUPALI HRİSTİYANLARA İSLAM ÜLKELERİNDE MAL VE CAN GÜVENLİĞİ İLE TİCARİ İMKANLAR SAĞLAYAN AYRICALIKLARDIR.

↪ OSMANLI DEVLETİ, İDARİ, TİCARİ VE MALİ KONULARDA ÇEŞİTLİ DEVLETLERE KAPİTÜLASYONLAR VERMİŞTİR.

↪ KAPİTÜLASYONLARIN AMACI:

● OSMANLI TOPRAKLARI ÜZERİNDEN GEÇEN VE İHRAÇ EDİLEN MALLARDAN VERGİ ALARAK EKONOMİYİ GÜÇLENDİRMEK,(MALİ)

● DEVLETİN EMNİYET VE ÇIKARLARINI KORUMAK AMACIYLA BATILI DEVLETLERİ BİRBİRİNE KARŞI KULLANMAK VE OSMANLI DEVLETİ'NE SALDIRMASINI ENGELLEMELİK (SİYASİ)

➔ ORHAN GAZİ DÖNEMİNDE Venedik ve CENOVA'YA İMTİYAZLAR VERİLMİŞTİR.

! İLK AHİTNAME (KAPİTÜLASYON) 1353 YILINDA CENEVİZLİLERE VERİLMİŞTİR.

OSMANLI DEVLETİ'NİN
VERDİĞİ İMTİYAZLAR
XX. YÜZYILA KADAR
SÜRMÜŞTÜR

VENEDİK'E VERİLEN
İMTİYAZLAR TİCARİ
İLİŞKİLERİ
ARTIRMİŞTİR



→ **I. BAYEZİD** DÖNEMİNDE VENEDİKLİLER KAPİTÜLASYON İSTEMİŞTİR FAKAT BAYEZİD TİCARET AYRICALIĞINI DİPLOMASİ OLARAK KULLANMIŞTIR.

↪ VENEDİKLİLERE HUBUBAT SATIŞI VE ÜSKÜDAR'A YERLEŞME İZNİ VERMEMİŞTİR.

→ **FETRET DEVRİNDE SÜLEYMAN ÇELEBİ**; VENEDİK, BİZANS, CENEVİZ VE RODOS ŞÖVALYELERİNİN OLDUĞU İTTİFAKA İMTİYAZLAR VERMİŞTİR.

→ **FATİH SULTAN MEHMET**, VENEDİKLİLERE İSTANBUL'DA OTURMA VE VENEDİK TÜCCARLARINA DA GÜMRÜK VERGİSİNDE DİĞER TÜCCARLARA GÖRE DAHA AZ ÖDEMESİ KOŞULUYLA İMTİYAZLAR VERMİŞTİR.

↪ OSMANLI, 1498'DE VENEDİK SAVAŞI SONRASI NAPOLİ KRALI'NA İMTİYAZLAR VERMİŞTİR.

→ 1513 VE 1524 YILLARINDA VENEDİKLİLERE İMTİYAZ VERMİŞTİR.

→ 1540 YILINDA VENEDİKLİLERE VERİLEN İMTİYAZLAR GENİŞLETİLMİŞTİR.

→ 1569 YILINDA FRANSA'YA VERİLEN KAPİTÜLASYONLAR GENİŞLETİLMİŞTİR.



OSMANLI ,1570 YILINDA KIBRIS'I VENEDİKLİLERDEN ALMAK AMACIYLA HAZIRLIKLARA BAŞLAMIŞTIR.FRANSA İLE İYİ İLİŞKİLER KURMAK AMACIYLA İMTİYAZ VERİLMİŞTİR.



→ XVIII.YÜZYILA KADAR FRANSAYA VERİLEN KAPİTÜLASYONLAR OSMANLI PADİŞAHLARININ HÜKÜMDARLIK SÜRESİNCE GEÇERLİDİR.

! I.MAHMUT DÖNEMİNDE
1740 YILINDA
KAPİTÜLASYONLAR
SÜREKLİ HALE
GELMİŞTİR.

! OSMANLI DEVLETİ XVIII.YÜZYILIN
İKİNCİ YARISINA KADAR
KAPİTÜLASYONLARI KENDİ LEHİNE
KULLANIRKEN
XIX YÜZYILIN İKİNCİ ÇEYREĞİNDE
OSMANLI DEVLETİ'NİN ALEYHİNE
İŞLEMİŞTİR.

! OSMANLI 'NİN
YIKILMASINDA
KAPİTÜLASYONLAR
ETKİLİ OLMUŞTUR

↪ OSMANLI DEVLETİ, KAPİTÜLASYONLARDAN KURTULMAK İSTEMİŞ ANCAK BAŞARILI OLAMAMIŞTIR.
OSMANLI, I. DÜNYA SAVAŞININ BAŞLAMASI İLE KAPİTÜLASYONLAR TEK TARAFLI KALDIRILMIŞ,
AVRUPALI DEVLETLER BUNA KARŞI ÇIKMIŞTIR.

↪ SEVR ANTLAŞMASI İLE KAPİTÜLASYONLAR GERİ GETİRİLMEK İSTENMİŞTİR.

↪ LOZAN KONFERANSI'NDA TÜRK HEYETİ KAPİTÜLASYONLARIN DEVAMINA ŞİDDETLE KARŞI ÇIKMIŞTIR.
SONUÇTA LOZAN ANTLAŞMASI İLE KAPİTÜLASYONLAR KAYITSIZ ŞARTSIZ KALDIRILMIŞTIR.



OSMANLI DEVLETİ'NİN KARA POLİTİKALARI

- ✓ OSMANLILAR, FIRAT'TAN TUNA'YA KADAR ANADOLU VE BALKAN TOPRAKLARINI HÂKİMİYETİ ALTINA ALMIŞTIR.
- ✓ İSTANBUL'UN FETHİ İLE OSMANLI DEVLETİ BİR KITA GÜCÜ HÂLİNE GELMİŞTİR.
- ✓ XVI. YÜZYILDA CİHANŞÜMUL BİR DEVLET OLMUŞTUR.
- ✓ AVRUPA'DA KUTSAL ROMA-GERMEN İMPARATORLUĞU EN GENİŞ SINIRLARINA ULAŞMIŞ,
- ✓ OSMANLILARI DURDURMAK VE GENİŞLEMİYİ ENGELLEMEL İSTEMİŞTİR.
- ✓ YÜZYIL SAVAŞLARI SONRASI FRANSA GÜÇLENMİŞ, KUTSAL ROMA-GERMEN İMPARATORLUĞU'NA RAKİP OLMUŞTUR.
- ✓ MEMLÜKLÜLER, MÜSLÜMAN DÜNYASINDA HALİFELİĞİ ELİNDE BULUNDURAN ÖNEMLİ BİR GÜÇ OLARAK ORTAYA ÇIKMIŞTIR.
- ✓ SAFEVİLER, DOĞU ANADOLU'DAKİ TÜRKMENLER ÜZERİNDE ETKİ KURARAK BÖLGEDE HÂKİMİYET SAĞLAMAK İSTEMİŞTİR.



OSMANLI DEVLETİ'NİN DENİZ POLİTİKALARI

- ✓ İSTANBUL'UN FETHİ İLE OSMANLILAR KARADENİZ VE DOĞU AVRUPA TİCARETİNDE KONTROL SAĞLAMIŞTIR.
- ✓ CENEVİZ VE VENEDİK GİBİ DEVLETLERE TİCARİ İMTİYAZLAR VERİLEREK TİCARET DEVAM ETTİRİLMİŞTİR.
- ✓ OSMANLILAR AKDENİZ'İ TİCARİ, SİYASİ, SOSYAL VE KÜLTÜREL AÇIDAN GELİŞTİRMİŞTİR.
- ✓ XVI. YÜZYILDA AKDENİZ BİR TÜRK GÖLÜ HALİNE GETİRİLMİŞTİR.
- ✓ FETİH EDİLEN ADALARA ANADOLU'DAN TÜRK NÜFUSU İSKÂN EDİLMİŞTİR.
- ✓ CEZAYİR, TUNUS VE TRABLUS'TA ÜSLER KURULMUŞ, AKDENİZ'DE TÜRK HÂKİMİYETİ SAĞLANMIŞTIR.
- ✓ **PREVEZE DENİZ SEFERİ:**
27 EYLÜL 1538'DE BARBAROS HAYREDDİN PAŞA, HAÇLI DONANMASINI PREVEZE'DE MAĞLUP ETMİŞTİR.
- ! BU ZAFERDEN SONRA AKDENİZ'DE TÜRK HÂKİMİYETİ BAŞLAMIŞTIR.



COĞRAFI KEŞİFLER

NEDENLERİ:

- ↪ OSMANLI DEVLETİ'NİN DOĞU TİCARET YOLLARINI KONTROL ALMASI SONUCU AVRUPALILAR YENİ TİCARET YOLLARI ARAYIŞINA GİRMESİ,
- ↪ AVRUPA KRALLARI KEŞİF HAREKETİNİ DESTEKLEMESİ,
- ↪ AVRUPALILARIN KEŞFEDİLEN YERLERDEKİ DOĞAL MADENKERE SAHİP OLMA ARZUSU,
- ↪ AVRUPA'NIN HRİSTİYANLIĞI YAYMAK İSTEMESİ

SONUÇLARI :

- ↪ AVRUPA OSMANLI 'YA BAĞLI KALMADAN TİCARET YAPABİLMİŞTİR.
- ↪ AVRUPA İHTİYAÇ DUYDUĞU PEK ÇOK ÜRÜNÜ VERGİ ÖDEMEDEN TEMİN ETMİŞTİR.
- ↪ AVRUPA'DA RÖNESANS VE REFORM HAREKETLERİNİ BAŞLATAN DÜŞÜNCE YAPISI ORTAYA ÇIKMIŞTIR.
- ↪ BURJUVA SINIFI ÖNEM KAZANMIŞTIR.
- ↪ İSPANYA, PORTEKİZ GİBİ SÖMÜRGE İMPARATORLUKLARI KURULMUŞTUR.
- ↪ İPEK VE BAHARAT YOLLALRI ÖNEMİNİ KAYBETMİŞTİR.
- ↪ COĞRAFI KEŞİFLER İLE AVRUPA'DA REFAH ORTAMI VE NÜFUSUN ARTIŞI SAĞLANMIŞTIR.



COĞRAFİ KEŞİFLERİN OSMANLI DEVLETİ'NE ETKİLERİ

- COĞRAFİ KEŞİFLER SONUCU BAHARAT YOLU VE İPEK YOLU ÖNEMİNİ KAYBETMİŞ, DENİZ TİCARETİ ÖNE ÇIKMIŞTIR. OSMANLI DEVLETİ BÜYÜK EKONOMİK KAYIPLARA UĞRAMIŞTIR.
- AVRUPA'YA BOL MİKTARDA ALTIN VE GÜMÜŞ GİRMİŞ, OSMANLI PAZARLARINDA ENFLASYON VE PAHALILIK YAŞANMIŞTIR.
- İNGİLTERE VE FRANSA DENİZLERDE GÜÇLENMİŞ, OSMANLI DEVLETİ AVRUPA DEVLETLERİYLE TİCARİ AYRICALIKLAR İÇEREN ANTLAŞMALAR YAPMIŞTIR.
- AVRUPA DEVLETLERİ TEKNOLOJİK OLARAK GELİŞMİŞ, OSMANLI'NIN DENİZLERDEKİ ETKİSİ AZALMIŞTIR.
- AVRUPA MALLARININ KOLAY GİRMESİ OSMANLI ÜRETİCİSİNİ ZOR DURUMDA BIRAKMIŞ, İŞSİZLİK VE CELALİ İSYANLARINA ZEMİN HAZIRLANMIŞTIR.
- COĞRAFİ KEŞİFLER MÜSLÜMAN ÜLKELERİN YOKSULLAŞMASINA VE TÜRKİSTAN HANLIKLARININ ZAYIFLAMASINA SEBEP OLMUŞTUR.
- AVRUPA, TÜRKLERE BAĞIMLI OLMADAN TİCARET YAPMIŞ, SÖMÜRGELERDE BÜYÜK ÜRETİMLERLE ZENGİNLİĞİNİ ARTIRMİŞTIR.



HİNT OKYANUSUNDA OSMANLI DEVLETİ

- ➔ VASCO DA GAMA 1498'DE ÜMİT BURNU'NU KEŞFETMİŞ, PORTEKİZLİLER HİNT OKYANUSU'NDA HÂKİMİYET KURMAYA BAŞLAMIŞTIR. TİCARET AKDENİZ'DEN OKYANUSA KAYINCA OSMANLI DEVLETİ ZARARA UĞRAMIŞTIR.
- ➔ OSMANLI DEVLETİ HİNT OKYANUSUNDAKİ STRATEJİK BÖLGELERE SEFERLER DÜZENLEMİŞTİR. 1525 'TE SÜVEYŞ'TE MISIR KAPTANLIĞI KURULMUŞ, KIZILDEBŞZ KONTROL ALTINA ALINMAYA ÇALIŞILMIŞTIR. BASRA'DA TERSANE KURULARAK HÜRMÜZ KÖRFEZİ'NİN GİRİŞİ KONTROL ALTINA ALINMIŞTIR.
- ➔ OSMANLI DEVLETİ KANUNİ DÖNEMİNDE HİNT DENİZ'İNE 4 SEFER DÜZENLEMİŞTİR. KIZILDENİZ ,BASRA KÖRFEZİ VE HİNT OKYANUSUNA PORTEKİZLERLE MÜCADELELER YAPILMIŞTIR
 - AMAÇ
 - ➔ ESKİ TİCARET YOLLARINI CANLANDIRMAK ,
 - ➔ PORTEKİZLİLERİ BU SULARDAN UZAKLAŞTIRMAK,
- ➔ PORTEKİZLİLER, KIZILDENİZ VE ADEN KÖRFEZİ'NDE ETKİNLİĞİNİ ARTIRMIŞ, GÜCERAT SULTANI OSMANLI'DAN YARDIM İSTEMİŞTİR.
- ➔ HADİM SÜLEYMAN PAŞA, 1538'DE SÜVEYŞ'TEN BÜYÜK BİR DONANMA İLE HİNT DENİZİ SEFERİNE ÇIKMIŞ, ADEN'İ ALMIŞ, PORTEKİZLİLERE KARŞI MÜCADELE ETMİŞTİR.



→ **PİRİ REİS**, SÜVEYŞ DONANMASININ BAŞINA GEÇMİŞ, ADEN'İ SAVUNMUŞ VE HÜRMÜZ BOĞAZI'NDA PORTEKİZLİLERLE SAVAŞMIŞTIR. BASRA'YA ÇEKİLMİŞ VE İDAM EDİLMİŞTİR.

→ **SEYDİ ALİ REİS**, BASRA KÖRFEZİ'NDEN DÖNERKEN PORTEKİZLİLERLE ÇATIŞMIŞ, BİR SÜRE SONRA İSTANBUL'A GERİ DÖNMÜŞTÜR.



OSMANLI DEVLETİ BU SEFERLER SONUCUNDA PORTEKİZLİLERİ TAMAMEN UZAKLAŞTIRAMASA DA ONLARIN TİCARETİNE ZARAR VERMİŞTİR.

→ **ESKİ TİCARET YOLLLARININ ÖNEMİNİ KORUMASINI SAĞLAMİŞTIR.**

→ **XVI.YÜZYIL ORTALARINDAN İTİBAREN AKDENİZ TİCARETİNİ YENİDEN HAREKETLENDİRMİŞTİR.**

→ **YEMEN VE ADEN KIYILARI, ERİTRE VE HABEŞİSTAN'IN KUZEYBATI BÖLGESİ HAKİMİYET ALTINA ALINMIŞTIR.**

ANCAK COĞRAFİ ZORLUKLAR NEDENİYLE KALICI BAŞARI SAĞLAYAMAMIŞTIR.



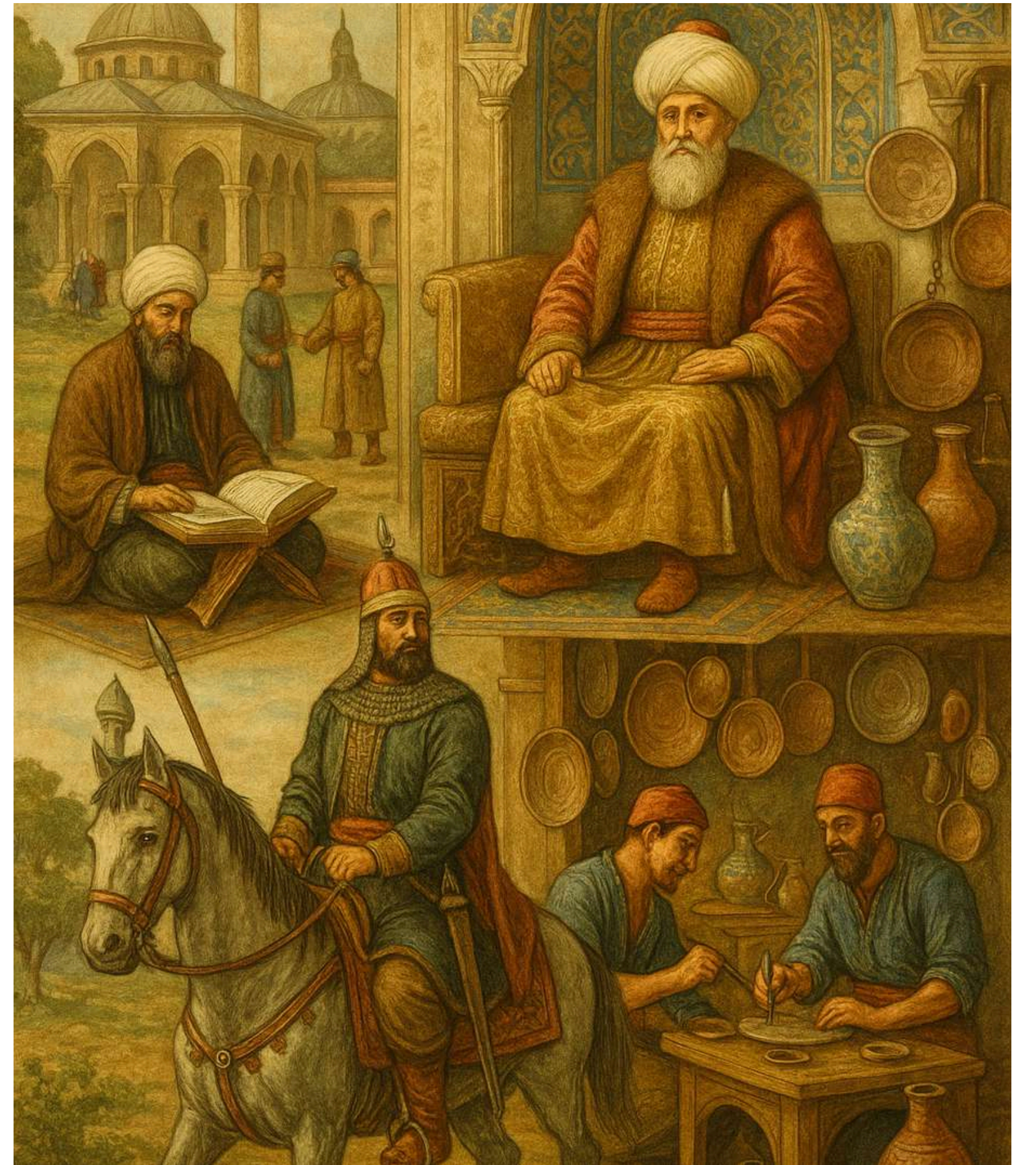
6.ÜNİTE

SULTAN

VE

OSMANLI

MERKEZ TEŞKİLATI



SARAY VE ŞEHİR KÜLTÜRÜ

- OSMANLI ŞEHİR KÜLTÜRÜNÜN TEMELİ, TÜRKİYE SELÇUKLU DEVLETİ'NİN ŞEHİR MİRASINA DAYANMAKTADIR.
- BİZANS'A BAŞKENTLİK YAPAN İSTANBUL ÇOK KÜLTÜRLÜ YAPIYA SAHİPTİR.
- İSTANBUL'UN FETHİNDEN SONRA TÜRK İSLAM GELENEĞİNE GÖRE YENİ BİR ŞEHİR PLANLAMASI GÖRÜLMÜŞTÜR
- OSMANLI DEVLETİ,İSTANBUL'UN FETHİNDEN SONRA SYASİ BİR DÖNÜŞÜM YAŞAMIŞTIR.
- OSMANLI'DA KÜLTÜRÜN EN ÖNEMLİ MERKEZİ TOPKAPI SARAYI VE KONAKLARDIR.



SARAY HALKI:

- ➔ İLK OSMANLI SARAYI BURSA'DA İNŞA EDİLMİŞTİR.
 - ➔ BAŞKENT EDİRNEYE TAŞINDIKTAN SONRA YENİ SARAYLAR YAPILMIŞTIR
 - ➔ İSTANBUL'UN FETHİNDEN SONRA FATİH SULTAN MEHMET TARAFINDAN ŞEHRİN MERKEZİNE '**ESKİ SARAY**' İNŞA EDİLMİŞTİR.
 - ➔ 1478 YILINDA DAHA BÜYÜK OLAN BİR SARAY **TOPKAPI SARAYI** YAPTIRILMIŞTIR.
- ➔ **SARAY-I CEDİT**
- ➔ TOPKAPI SARAYI, OSMANLI'DA SADECE İDARE VE ORDUNUN MERKEZİ DEĞİL EKONOMİK, SOSYAL VE KÜLTÜREL HAYATIN DA MERKEZİ OLMUŞTUR.



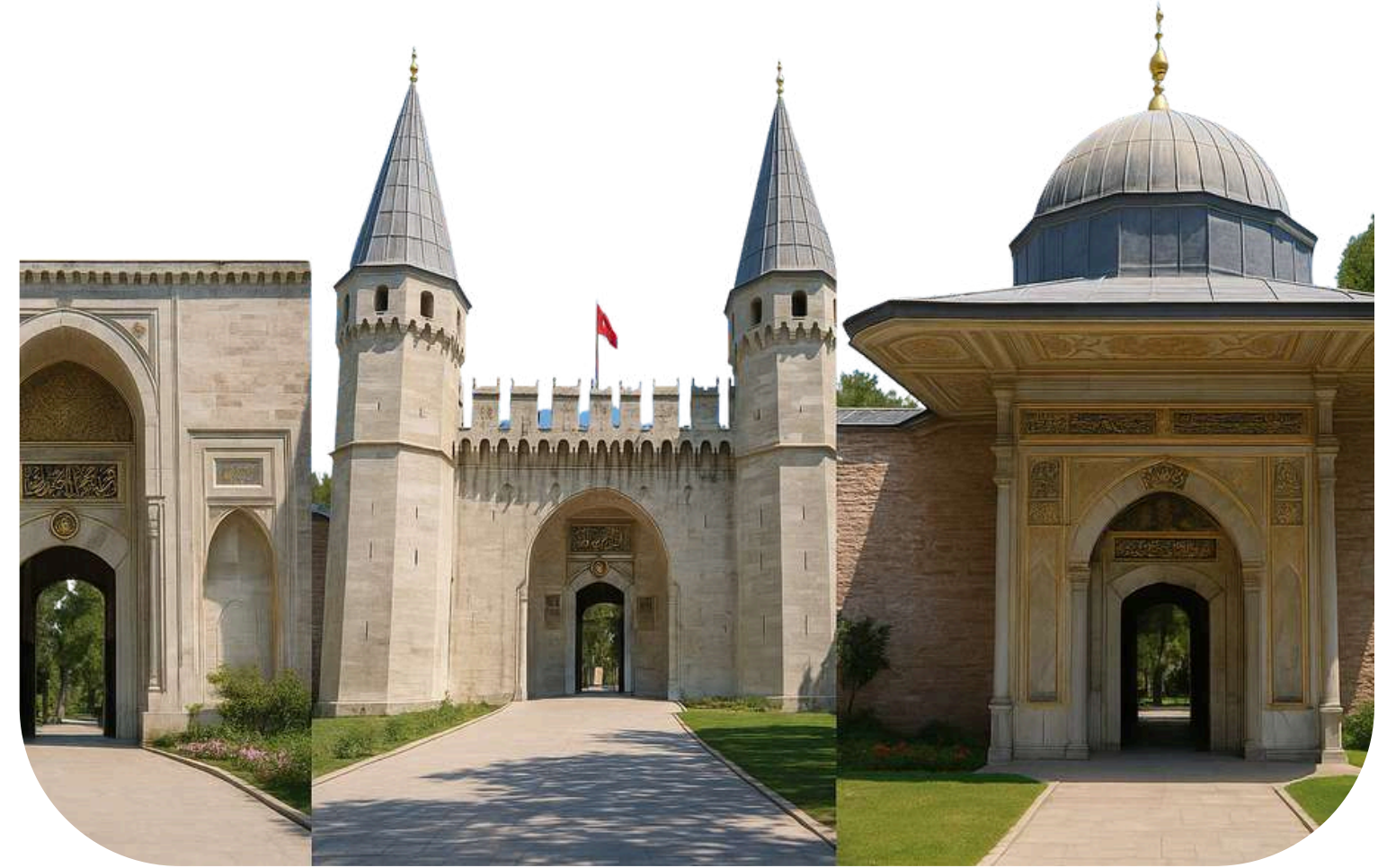
👉 **TOPKAPI SARAYI: BAB-I HÜMAYUN ,BABÜSSELAM VE BABÜSSAADE ADLI 3 ANA KAPI ,**
4 AVLU ,
HAREM ,
HASBAHÇE (GÜLHANE)
VE DİĞER BAHÇELERDEN OLUŞUR.

👉 **TOPKAPI SARAYI 3 BÖLÜMDEN OLUŞUR:**

ENDERUN: EĞİTİM DAİRESİ

BİRÜN: DIŞ HİZMET DAİRESİ

HAREM: PADİŞAHIN AİLESİNE MAHSUS DAİRE



TOPKAPI SARAYI

BİRÜN (DIŞ SARAY)

- ✦ SARAYIN EN GENİŞ BÖLÜMÜDÜR
- ✦ BAYRAM TEBRİKLERİ, ELÇİLERİN KABULÜ, AYAK DİVANI GİBİ TOPLANTILAR BURADA YAPILIRDI.
- ✦ BİRÜNDA YER ALAN GÖREVLİLER DEVŞİRME SİSTEMİNDEN GELEN VE ÜST KADEMELERE GEÇMEMİŞ GÖREVLİLERDEN OLUŞURDU.
- ✦ GÖREVLİLER, SARAYIN DIŞINDA YAŞARDI.



ENDERUN (İÇ SARAY)

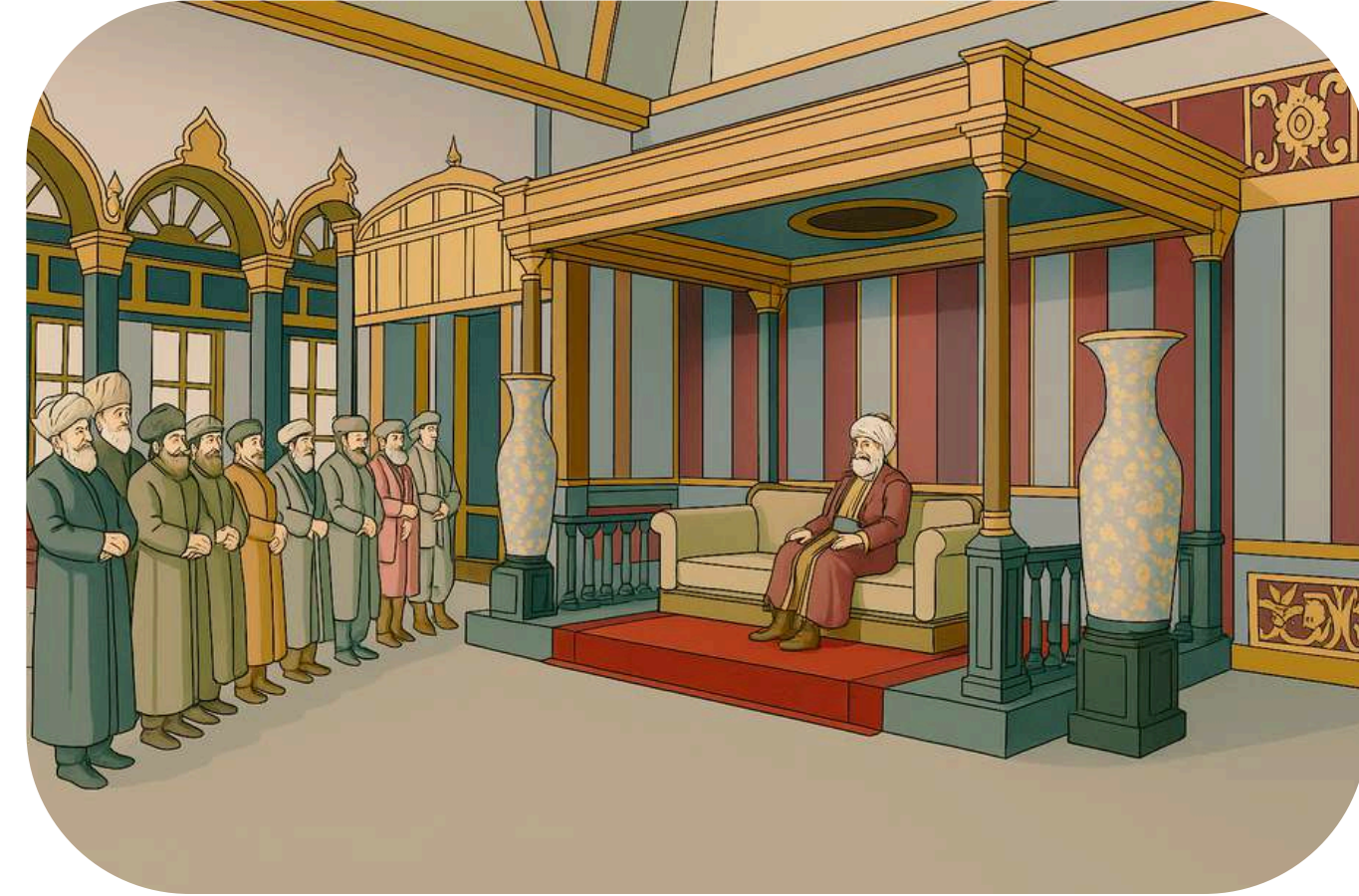
- ✦ DEVRİŞME SİSTEMİNDEN SEÇİLEN KİŞİLERİN YETİŞTİRİLDİĞİ VE PADİŞAHIN GÜNLÜK HAYATINI GEÇİRDİĞİ SARAY BÖLÜMÜDÜR.
- ✦ DEVLET ADAMI YETİŞTİRİLMESİNDE BÜYÜK ROL OYNAMIŞTIR.
- ✦ ENDERUN MEKTEBİNDE DEVLET GÖREVLİLERİ, SANATKÂRLAR, ÂLİMLER, HATTATLAR VE NAKKAŞLAR YETİŞMİŞTİR.
- ✦ BAŞARILI OLANLAR "HAS ODA"YA YÜKSELİR, CÜLÛS TÖRENLERİNDE GÖREV ALIRLARDI.
- ✦ ENDERUN MEKTEBİ, II. MURAD DÖNEMİNDE KURULMUŞ, FATİH DÖNEMİNDE GELİŞMİŞTİR.
- ✦ ENDERUN SİSTEMİYLE LİYAKATLİ VE DEVLETE SADIK YÖNETİCİLER YETİŞTİRMİŞ, BU SAYEDE DEVLETİN GÜCÜNÜ KORUMUŞLARDIR.

HAREM

- ✦ PADİŞAHIN AİLESİ VE CARİYELER YAŞARDI.
- ✦ HAREMİN GENEL SOUMLUSU : DARÜSSADE AĞASIDIR.
- ✦ HAREMDE ENDERUNDAKİNE BENZER EĞİTİM SİSTEMİ VARDIR. CARİYELER:EDEBİYAT,MÜZİK, SANAT VB.ÖĞRENİRDİ.
- ✦ DARÜSSADE DAİRESİ, ŞEHZADE MEKTEBİ KUŞHANE MUTFAĞI, KADIN EFENDİLER DAİRESİ, HAZİNE HAREMDE BULUNURDU.

DİVAN-I HÜMAYUN

- ORHAN BEY DÖNEMİNDE KURULMUŞTUR.
- SİYASET ,HUKUK ,ORDU ,EKONOMİ VB. KONULAR GÖRÜŞÜLÜR VE PADİŞAHIN ONAYI İLE KARARA BAĞLANIRDI.
- DİVAN TOPLANTILARI TOPKAPI SARAYINDA KUBBEALTI DENİLEN SALONDA YAPILIRDI.
- FATİH SULTAN MEHMET DÖNEMİNE KADAR DİVANA PADİŞAHLAR BAŞKANLIK ETMİŞTİR.
- 1475 YILINDAN İTİBAREN PADİŞAHIN DİVANA BAŞKANLIK ETME GELENEĞİ KALDIRILMIŞTIR.



DİVAN-I HÜMAYUN ÜYELERİ

VEZİR-İ AZAM (SADRAZAM)

- PADİŞAHIN MUTLAK VEKİLİDİR,PADİŞAHIN MÜHRÜNÜ TAŞIR.
- SİYASİ VE ASKERİ KONULARDA GENİŞ YETKİYE SAHİPTİR.

KUBBEALTI VEZİRLERİ

- XV.YÜZYILDAN İTİBAREN VEZİR SAYISI ARTTIĞI İÇİN 1. VEZİRE 'VEZİR-İ AZAM' DENİLDİ.
- VEZİRLERİN GÖREVİ,SADRAZAMA YARDIMCI OLMAKTIR.
- VEZİR-İ AZAM SEFERE ÇIKTIĞINDA İKİNCİ VEZİR ONUN VEKİLİ OLARAK İSTANBUL'DA KALIRDI.

DEFTERDAR

- MALİ İŞLERDEN SORUMLU GÖREVLİDİR.
- FATİH KANUNNAMESİ İLE, DEFTERDARA TUĞRA VE HÜKÜM YAZDIRMA-GÖNDERME YETKİSİ VERİLMİŞTİR.
- MALİYE İLE İLGİLİ KONULARDA FAALİYET YÜRÜTMÜŞTÜR.



KAZASKER



TÜRK -İSLAM DEVLETLERİNDE 'KADIÜ'L KUZZAT'



ANADOLU VE RUMELİ KAZASKERLERİ OSMANLI YARGI VE EĞİTİM TEŞKİLATI İLE TAŞRA İDARESİNDEN SORUMLUDUR.

NİŞANCI



DİVANA AİT YAZIŞMALARİ YAPMAK , PADİŞAH FERMANLARINA TUĞRA ÇEKMEK VE TAHRİR İŞLERİNİ YÜRÜTMEKLE GÖREVLİDİR.



DİVAN KARARLARINI MÜHİMME DEFTERİNE KAYDEDERDİ.

REİSÜLKÜTTAP



REİSÜLKÜTTAP, DİVAN KÂTİPLERİNİN BAŞIDIR VE NİŞANCIYA BAĞLIDIR.



XVI. YÜZYILDAN İTİBAREN ÖNEMİ ARTMAYA BAŞLAMIŞTIR.



DİVANIN ASLİ ÜYESİ OLMAMAKLA BİRLİKTE TOPLANTILARIN DÜZENİNDEN, EVRAKLARIN HAZIRLANMASINDAN VE KARARLARIN UYGULANMASINDAN SORUMLUDUR.



YENİÇERİ AĞASI

- DOĞRUDAN PADİŞAHA BAĞLIDIR.
- DEVŞİRME SİSTEMİNİN YÜRÜTÜLMESİNDEN SORUMLUDUR.
- VEZİR RÜTBESİNDEKİ YENİÇERİ AĞASI DİVANIN ASIL ÜYELERNDENDİR.

ŞEYHÜLİSLAM

- II.MURAT DÖNEMİNDE OLUŞTURULMUŞTUR.
- FETVA VEREREK İSLAM DİNİNİN GÖRÜŞLERİNİ AÇIKLAMIŞTIR.
- BAŞKENT MÜFTÜSÜ SAYILIRDI, İLMİYE SINIFININ YÖNETİCİSİDİR.
- DİVANIN ASLİ ÜYESİ DEĞİLDİR AMA DİVANDAKİ KARARLARIN DİNE UYGUNLUĞUNU KONTROL ETMEK ÜZERE DİVANA DAVET EDİLİRDİ.



TEK HANEDAN ANLAYIŞI VE GELENEKLER IŞIĞINDA DEVLET İDARECİSİ

→ OSMANLI DEVLETİNDE ,DEVLET HANEDANIN ORTAK MALI SAYILMIŞTIR.

→ I.MURAT DÖNEMİNDEN SONRA 'DEVLET PADİŞAH VE OĞULLARINDIR' ANLAYIŞI ORTAYA ÇIKMIŞTIR

→ FATİH SULTAN MEHMET DÖNEMİNDE 'DEVLET PADİŞAHINDIR' ANLAYIŞI BENİMSENMIŞTİR.

→ MUTLAK OTORİTESİNİ GÜÇLENDİRME İSTEYEN FATİH:
KANUNNAME-İ AL-İ OSMAN ADIYLA BİLİNER KANUNNAME HAZIRLAMISHTIR.

↪ DİVAN-I HÜMAYUN BAŞKANLIĞI VEZİR-İ AZAMA DEVREDİLMİŞTİR.

↪ PADİŞAHLARIN VE ŞEHZADELERİN HAREM'DEN EVLENME GELENEĞİ
BAŞLATILMIŞTIR.

AMAÇ, VERASET
SORUNLARININ
YAŞANMASINI
ENGELLEMEL

DİVAN-I HÜMAYUN DAHA
ÇOK DANIŞMA KURULU
HALİNE DÖNÜŞMÜŞTÜR.

↪ PADİŞAHA KARDEŞLERİNİ ÖLDÜRME YETKİSİ VERİLMİŞTİR.

KARDEŞ KATLİ
YASALLAŞMIŞ,DEVLETİN
MERKEZİ OTORİTESİ
GÜÇLENMİŞTİR

! XVII.YY DA EKBER ERŞED
SİSTEMİ GETİRİLMİŞTİR.
HANEDANIN EN YAŞLI
ÜYESİ



↪ MÜSADERE SİSTEMİ



MÜSADERE,DEVLET TARAFINDAN BİR MALI KONTROL ALTINA ALMAK ÜZERE CEZA VEYA TEDBİR OLARAK O MALA EL KONULMASIDIR

- DEVLETİN KURULUŞUNDAN XV.YÜZYILIN İKİNCİ YARISINA KADAR MÜSADERE SİSTEMİ UYGULANMIŞTIR
- FATİH SULTAN MEHMET DÖNEMİNDE ,SİSTEM KALICI HALE GETİRİLMİŞTİR.
- VEZİR-İ AZAM ÇANDARLI HALİL PAŞA'NIN MAL VARLIĞININ MÜSADERE EDİLMESİYLE BAŞLAMIŞTIR.
- TANZİMMAT FERMANININ İLANINA KADAR MÜSADERE SİSTEMİ DEVAM ETMİŞTİR.

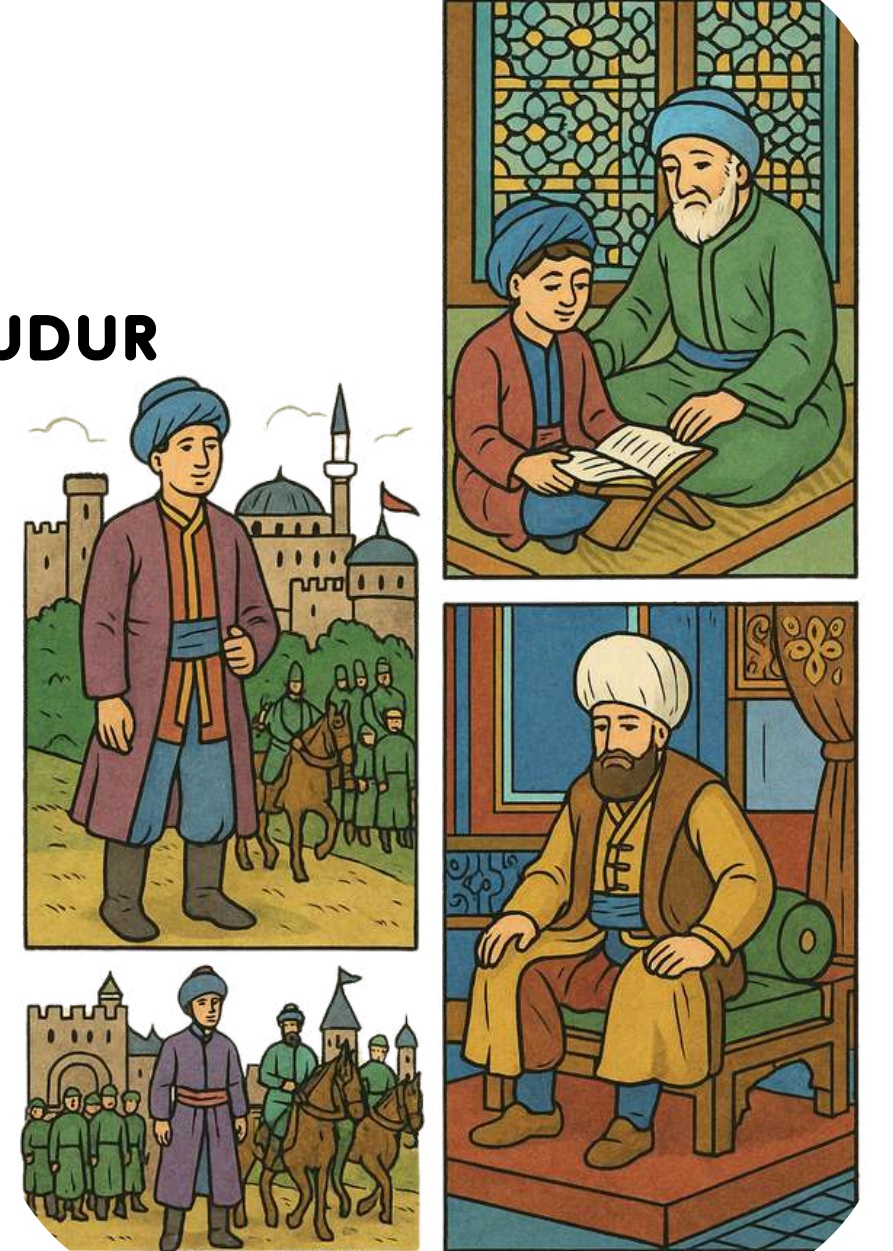


OSMANLI ŐEHZADELERİNİN EĞİTİMİ

- ŞEHZADELER 4 YAŐINDAN İTİBAREN SARAYDA EĞİTİM ALMAYA BAŐLARDI.
- EĞİTİM KUR'AN, İMLA, ARAPĀA, FARĀA, HİTABET, COĞRAFYA, YAZI, OKĀULUK GİBİ ALANLARI KAPSARDI.
- EĞİTİMLER “LALA” DENEN HOCALAR TARAFINDAN VERİLİRDİ.

LALALARIN GÖREVLERİ

- ŞEHZADELERİN EĞİTİMİNDEN VE YÖNETİCİLİĞE HAZIRLANMASINDAN SORUMLUDUR
- ŞEHZADENİN DİVANINA,VEZİR MAKAMINA BAŞKANLIK ETMİŞTİR.
- ŞEHZADE ADINA SERDAR SIFATIYLA ORDUNUN BAŐINDA SEFERE ĀIKMIŐTIR.
- ŞEHZADE SORUMLULUĞUNDAKİ MALİ VE İKTİSADİ İŐLERLE İLGİLENMİŐTİR.



→ ŞEHZADELER 12-16 YAŞLARINDA SANCAĞA GÖNDERİLİRDİ → ŞEHZADELERİN SANCAKLARA GÖNDERİLMESİ TÖRENİNE ŞEHZADE ALAYI DENİR

→ ŞEHZADELERİN GÖNDERİLDİĞİ SANCAKLAR:
AMASYA ,KÜTAHYA,TRABZON,KONYA,MANİSA,BALIKESİR ,
ANTALYA VE KEFE'DİR,

→ ŞEHZADELER SANCAĞA GÖNDERİLİRKEN TEŞRİF → TEŞRİF
SANCAĞA ÇIKAN ŞEHZADEYE VERİLEN EŞYANIN ,
ŞEHZADENİN MALİYETİNDEKİ GÖREVLİ
MEMURLARIN YAPACAĞI İŞLER VE ALACAKLARI
MAAŞLARIN YAZILI OLDUĞU DEFTER

→ ŞEHZADELERİN SANCAĞA ÇIKMA GELENEĞİNİN SON TEMSİLCİSİ III.MEHMET'TİR.

! KAFESTEN TAHTA
ÇIKAN İLK PADİŞAH
I.AHMET

→ III.MEHMET'İN ÇOCUKLARI (I.AHMET VE I.MUSTAFA) SANCAĞA GÖNDERİLME YAŞINA ULAŞAMADIKLARINDAN DOLAYI SARAYDA KALMAYA DEVAM ETTİLER.

→ I.AHMET DÖNEMİNDE KARDEŞ KATLİ GELENEĞİNE SON VERİLMİŞTİR.
EKBER ERŞED SİSTEMİNE GEÇİLMİŞTİR.

→ BU SİSTEM İLE TAHT
KAVGALARININ ÖNÜNE
GEÇİLMİŞTİR



7.ÜNİTE

KLASİK ÇAĞ'DA

OSMANLI

TOPLUM DÜZENİ



OSMANLI DEVLETİ'NDE MİLLET SİSTEMİ



→ OSMANLI DEVLETİ, TOPLUMLARI DİN VE MEZHEP ESASINA GÖRE ÖRGÜTLEYEREK “**MİLLET SİSTEMİ**” UYGULAMIŞTIR.

→ GAYRİMÜSLİM MİLLETLER KENDİ DİN ADAMLARI YOLUYLA DİNİ VE SOSYAL İŞLERİNİ YÜRÜTMekte ÖZGÜRDÜ.

→ BU TOPLULUKLAR SADECE **CİZYE** VERGİSİ VERİR, CAN VE MAL GÜVENLİKLERİ DEVLET TARAFINDAN SAĞLANIRDI.

→ FATİH SULTAN MEHMET DÖNEMİNDE ORTODOKS RUMLARA GENİŞ DİNİ VE HUKUKİ ÖZERKLİK TANINMIŞTIR.

⚡ GALATA **ZİMMİLERİNE** VERİLEN FERMAN İLE MAL VE CAN GÜVENLİĞİ DE GÜVENCE ALTINA ALINMIŞTIR.

⚡ **ZİMMET AKDİ** İLE GAYRİMÜSLİMLERE HUKUKİ STATÜ TANINMIŞ VE TOPLUMSAL HUZUR SAĞLANMIŞTIR.

✴ **CİZYE : GAYRİMÜSLİMLERDEN ALINAN ASKERLİK MUAFİYETİNE KARŞILIK ALINAN VERGİ**

✴ **ZİMMİ: İSLAM ÜLKESİNDE SEMAVİ DİNLERE İNANARAK YAŞAYAM GAYRİMÜSLİMLERE VERİLEN AD**

✴ **ZİMMET AKDİ: ZİMMİLERLE YAPILAN VATANDAŞLIK SÖZLEŞMESİ**



OSMANLI'DA TOPRAK MÜLKİYETİ VE ÇİFTHANE SİSTEMİ

- ➔ TARIM, OSMANLI EKONOMİSİNİN TEMELİYDİ VE ÇİFT ÖKÜZLE ÇEKİLEN SABANLA YAPILIRDI.
- ➔ KÖYLERDE TARIM, ÇİFTÇİ AİLELERİ TARAFINDAN YÜRÜTÜLÜRDÜ; ARAZİ BABADAN OĞULA GEÇERDİ.
- ➔ ÇİFTHANE SİSTEMİNDE, AİLEYE BİR EV VE GEÇİMİNE YETECEK KADAR TARLA VERİLİRDİ.
- ➔ MİRİ ARAZİ, DEVLETE AİTTİ; KÖYLÜ SADECE KULLANMA HAKKINA SAHİPTİ.
- ➔ TARLA VE BAHÇE GİBİ ARAZİLER DEVLET KONTROLÜNDEYDİ VE KANUNLARLA KORUNUYORDU.
- ➔ “ÇİFT BOZAN VERGİSİ” TARLAYI ÜÇ YIL VEYA ÜSTÜ BOŞ BIRAKANLARDAN ALINIRDI.
- ➔ ÇİFTHANE, TARIMIN VERİMLİLİĞİ VE DEVLETİN KONTROLÜ AÇISINDAN TEMEL BİR SİSTEMDİ.



LONCA TEŞKİLATININ OSMANLI EKONOMİK SİSTEMİ VE TOPLUM YAPISI

- OSMANLI'DA TİCARET SERBEST REKABETE DEĞİL, DENETİM, YARDIMLAŞMA VE İMTİYAZ ESASINA DAYANIYORDU.
- ÜRETİM GELENEKLERE GÖRE YAPILIR, LONCA SİSTEMİYLE DÜZENLENİRDİ.
- LONCALAR, MESLEK SAHİPLERİNİN SAYISINI VE ÜRETİMİ SINIRLANDIRARAK FİYATLARIN DENGELİ OLMASINI SAĞLARDI.
- KASABA EKONOMİSİNE DAYANAN BU SİSTEMDE, TÜKETİM KADAR ÜRETİM DE ÖNEMLİYDİ.
- HER ŞEHİRDE HİRFE (ÜRETİM YAPAN ESNAF) SAYISI BELİRLENİRDİ.
- AMAÇ, TÜKETİCİYİ VE ÜRETİCİYİ KORUMAKTI; LONCA DÜZENİ PİYASA EKONOMİSİNİN YERİNE KISITLI AMA DENGELİ BİR SİSTEM SUNUYORDU.

OSMANLI DEVLETİ'NDE VASIFLI
ELEMEN İHTİYACI, LONCA
TEŞKİLATI'NA KÜÇÜK YAŞTA
ALINAN ÇOCUKLARIN
YETİŞTİRİLMESİYLE
KARŞILANMIŞTIR. MESLEK
ÖĞRENMEK ÜZERE BİR USTANIN
YANINA ÇIRAK OLARAK VERİLEN
ÇOCUKLAR ÖNCE KALFALIĞA
SONRA DA USTALIĞA TERFİ
ETTİRİLMİŞTİR.



ESNAF BİRLİKLERİ NARH SİSTEMİ

NARH: TÜKETİCYİ KORUMAK AMACIYLA TEMEL İHTİYAÇ MADDELERİ İÇİN RESMİ MAKAMLARCA BELİRLENEN VE HER YERDE GEÇERLİ OLAN FİYAT

- OSMANLI'DA ESNAF BİRLİKLERİ LONCA TEŞKİLATI OLARAK ÖRGÜTLENMİŞTİ.
- BU BİRLİKLER FİYAT VE KALİTEYİ DENETLER, ÜRETİMİ VE İŞSİZLİĞİ DENGELEMEYE ÇALIŞIRDI.
- NARH SİSTEMİ İLE ÜRÜNLERE DEVLET TARAFINDAN FİYAT BELİRLENİRDİ.
- ZANAAT VE TİCARETTE DÜZEN VE KALİTEYİ SAĞLAMAK LONCALARIN TEMEL AMACIYDI.
- MÜSLÜMAN VE GAYRİMÜSLİM TÜCCARLAR AYNİ HAKLARA SAHİPTİ.
- ÜLKEDEKİ BÜTÜN TEŞEKKÜLLER ,KIRŞEHİR'DEKİ AHİ EVRAN ZAVİYESİNE BAĞLIYDI.

! AHİ BABA VEYA YİĞİTBAŞI, ESNAFLARI DENETLERDİ.
TEMİZLİK VE SAĞLAMLIK KONTROL EDİLİR, HATA
YAPANIN SAĞ AYAKKABISI DAMA ATILIRDI.
AMAÇ, KALİTESİZ ÜRETİMİ ÖNLEMELER VE MÜŞTERİYİ
KORUMAKTIR.

! SANAYİ DEVRİMİ VE
KAPİTALİZMLE BU
YAPI ZAYIFLAMISTIR.



BAŞLICA TİCARİ MEKANLAR

→ KERVANSARAY, HAN

- ✓ KERVANSARAYLAR VE HANLAR, TÜRKLERİN TİCARET VE KONAKLAMA İÇİN KURDUĞU SOSYOEKONOMİK YAPILARDIR.
- ✓ KERVANSARAYLAR, TİCARET YOLLARI ÜZERİNDE 30-40 KM ARALIKLARLA KURULURDU, ŞEHİR DIŞINDA YER ALIRDI.
- ✓ KERVANSARAYLARDA HERKES 3 GÜN ÜCRETSİZ KALABİLİR, YEMEK VE BARINMA HAKKI BULUNURDU.
- ✓ HANLAR İSE ŞEHİR MERKEZLERİNDE ALIŞVERİŞ VE KONAKLAMA YERLERİYDİ.
- ✓ KERVANSARAYLARDA GÜVENLİK “DERBENTÇİLER” TARAFINDAN SAĞLANIRDI.
- ✓ SALDIRI HALİNDE ZARAR DEVLET TARAFINDAN KARŞILANIRDI.



→ LİMANLAR :

- ✓ OSMANLI'DA TİCARİ GEMİLER ÖZEL KİŞİLERE AİTTİ.
- ✓ EN BÜYÜK TİCARİ LİMANLAR : İSTANBUL VE KARADENİZ
- ✓ KERVANLARLA ULAŞIM UZUN SÜRERKEN, GEMİLERLE ULAŞIM DAHA HIZLIYDI.
- ✓ OSMANLI, AKDENİZ, KARADENİZ VE MARMARA'DA HÂKİMDİ.



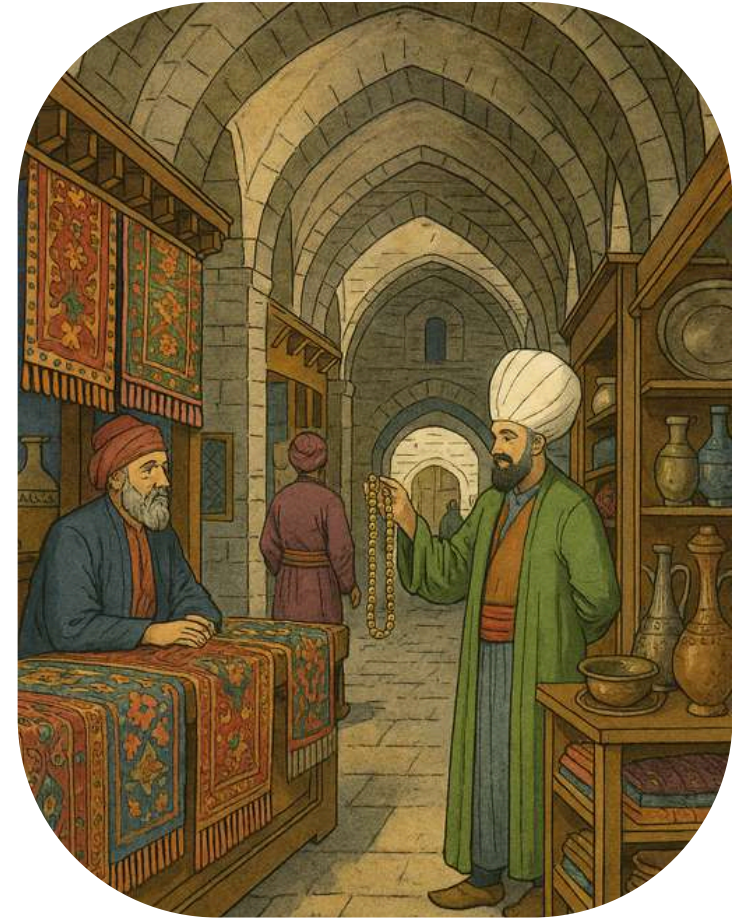
→ PAZAR ,PAZAR YERİ:

- ✓ PAZARLAR, KÖY VE KASABALARDA KURULAN AÇIK ALIŞVERİŞ YERLERİDİR.
- ✓ PANAYIRLAR İSE YILDA BİRKAÇ KEZ KURULAN, YERLİ VE YABANCI TÜCCARLARIN KATILDIĞI BÜYÜK PAZARLARDIR.
- ✓ PAZARLARDA GÜNLÜK İHTİYAÇLAR, GİYİM, GIDA VE ŞİFALI BİTKİLER SATILIRDI.



➔ BEDESTEN:

- ✓ OSMANLI DÖNEMİNDE KIYMETLİ EŞYALARIN (KUMAŞ, MÜCEVHER, SİLAH VB.) SAKLANDIĞI VE SATILDIĞI YERDİ.
- ✓ HER ŞEHİRDE BULUNMAZDI, EN ÖNEMLİLERİ İSTANBUL VE GALATA'DAYDI.
- ✓ TÜCCARLARIN KASALARI, DEFTERLERİ VE BELGELERİ DE BURADA KORUNURDU.
- ✓ SAĞLAM MALZEMEDEN (TAŞ/TUĞLA) YAPILAN GÜVENLİ TİCARİ MERKEZLERDİ.



➔ KAPAN:



- ✓ GIDA VE GİBİ İHTİYAÇ MADDELERİNİN TOPTAN SATILDIĞI YERDİ.
- ✓ UN, YAĞ, BAL, KAHVE, TÜTÜN, KUMAŞ GİBİ ÜRÜNLER BURAYA GETİRİLİP TARTILIR VE KALİTESİ DENETLENİRDİ.
- ✓ ESNAF TEMSİLCİLERİ VE KADI GÖZETİMİNDE SATIŞ YAPILIRDI.
- ✓ BURSA BOYAHANELERİNDE ÜRETİLEN KUMAŞLAR BURADAN AVRUPA'YA İHRAÇ EDİLİRDİ.

OSMANLI DEVLETİ'NDE VAKIFLAR

- ✓ OSMANLI DEVLETİ'NDE VAKIFLAR, DİNİ VE SOSYAL HİZMETLERİN GÖRÜLMESİNDE ETKİLİYDİ.
- ✓ CAMİ, MESCİT, MEDRESE, İMARET, KÜTÜPHANE, SEBİL, KERVANSARAY, ŞADIRVAN, HASTANE GİBİ YAPILAR VAKIFLAR TARAFINDAN KURULMUŞTUR.
- ✓ VAKIF SİSTEMİ, KÜLLİYE ADI VERİLEN YAPILAR BÜTÜNÜNDE GERÇEKLEŞTİRİLMİŞTİR.
- ✓ **KÜLLİYELER**, CAMİ ETRAFINDA TOPLANAN SOSYAL TESİSLERDEN OLUŞUR VE EĞİTİM, SAĞLIK, YARDIM AMAÇLIDIR.
- ✓ OSMANLI'DA 1540'LARA GELİNDİĞİNDE ANADOLU'DA GELİRİN %17'Sİ VAKIFLARA AİTTİ.
- ✓ VAKIFLAR SAYESİNDE ŞEHİRLER AYDINLATILMIŞ, KÖPRÜLER, ÇEŞMELER YAPILMIŞTIR.
- ✓ ZAVİYELER, ALİM, YOKSUL VE YOLCULARIN KONAKLADIĞI, DİNİ MERKEZLERDİR.
- ✓ VAKIFLAR, TOPLUMUN DİNİ VE SOSYAL BÜTÜNLÜĞÜNÜ DESTEKLEMİŞTİR.

